БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 24
13 МАРТ ШАНБА 1954 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

САЙЛОВЧИЛАР КОММУНИСТЛАР БЛАН ПАРТИЯСИЗЛАР БЛОКИНИНГ КАНДИДАТЛАРИ УЧУН ОВОЗ БЕРИШ БЛАН КОММУНИСТИК ПАРТИЯНИНГ СИЕСАТИ УЧУН, ПАРТИЯ ТОМОНИДАН ҚУЙИЛГАН ВАЗИФАЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШ УЧУН — СОЦИАЛИСТИК САНОАТИМИЗНИ ЯНАДА ЯШНАТИШ ВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ КЕСКИН СУРАТДА РИВОЖЛАНТИРИШ УЧУН, ХАЛҚНИНГ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ ВА МАДАНИЙ САВИЯСИНИ ТУХТОВСИЗ ОШИРИШ УЧУН, СОЦИАЛИСТИК ДАВЛАТИМИЗНИНГ КУЧ ВА ҚУДРАТИНИ ҲАРТОМОНЛАМА МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН ВА БУ ДАВЛАТНИНГ ТИНЧЛИКНИ САҚЛАШ ҲАМДА МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН, МАМЛАКАТИМИЗДА КОММУНИСТИК ЖАМИЯТ ҚУРИШ УЧУН ОЛИБ БОРАЕТГАН КУРАШИДА ЯНГИДАН-ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАРГА ЭРИШИШИ УЧУН ОВОЗ БЕРГАН БУЛАДИЛАР.

(Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатидан).

Эртага ҳамма сайловга!

Эртага СССР Олий Советига сайлов— умумхалқ байрами куни. Бу шодиёна байрам совет халқларининг қардошлик оиласида иноқ ва дўст бўлиб яшовчи халқларнинг буюк ма'навий-сиёсий бирлигини, совет ватанпарварлигини, совет демократиясининг буюк ҳаётий кучини яна бир марта намойиш қилади, халқлар дўстлигининг зўр тантанаси бўлади.

Совет халқи коммунизм қуриш ишида зўр муваффақиятларга эришган ҳолда давлат ҳокимиятининг олий органи — СССР Олий Советн сайловига келди.

Эртага миллион-миллион совет кишилари СССР Конституциясида қонунлаштириб мустаҳкамланган ўзларининг муқаддас ва улуғ гражданлик бурчларини бажариш учун сайлов қутилари ёнига келадилар ва халқимизнинг энг яхши ўғил ва қизлари учун, жонажон Ватанимиз учун, ўзларининг порлоқ келажаклари — коммунизм учун бирдамлик блан овоз берадилар.

Сайловчиларнинг СССР Олий Совети депутатлигига кандидатлар блан учрашувлари коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг қудратли ҳаётий кучини, партия, ҳукумат ва халқимизнинг улуғ бирлигини ёрқин намойиш қилмоқда. Сайловчилар ва кандидатлар бу учрашувларда СССР Олий Советига бўлиб ўтган сўнгги сайловдан буён ўтган давр ичида мамлакатимиз экономикасида юз берган буюк ўзгаришлар, Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида халқимиз эришган оламшумул-тарихий ғалабалар тўғрисида қониқиш блан гапирмоқдалар.

Мамлакатимизда кенг исте'мол моллари ишлаб чиқараётган саноат тормоқларининг маҳсулоти 1953 йилда 1952 йилдагига нисбатан 12 процент, шу жумладан 1953 йилнинг иккинчи ярмида 1952 йилнинг иккинчи ярмидагига нисбатан 14 процент кўпайди.

Ўтган йил мамлакатимиздаги МТСлар ва совхозлар 139 минг трактор, 18 минг чопиқ трактори, 41 минг ғалла комбайни; 69 минг юк автомобили, 2 миллион донадан кўпроқ қишлоқ хўжалик қуроллари ва машиналари олди.

КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлган Пленуми қамида 13 миллион гектар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига дон экинлари экиладиган майдонни 1954 — 1955 йилларда кенгайтиришдан иборат жуда муҳим давлат вазифасини белгилади. Шу ерлардан 1955 йилда 1 миллиард 100 миллион— 1 миллиард 200 миллион пуд дон, шу жумладан 800 — 900 миллион пуд товар ғалла олинади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ўзининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатида ишчиларни, деҳқонларни, совет интеллигенциясини, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчиларини коммунистлар блан партиясизлар блокининг кандидатлари учун якдиллик блан овоз беришга, коммунизм қурилишининг улуғвор вазифаларини бажариш учун курашга чақирди. Коммунистик партиянинг бу чақириғи коммунизм қураётган совет халқининг ғайратини ва сиёсий активлигини янада ошириб юборди.

Кўп миллатли ва кўп миллионли совет халқи Коммунистик партия томонидан ишлаб чиқилган ва кўп йиллар мобайнида синовдан ўтган сиёсатни, меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатларини ифода этадиган сиёсатни якдиллик блан қўллаб-қувватламоқда. Совет кишилари халқнинг бахт-саодати тўғрисида, социалистик Ватанни янада яшнатиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш—Коммунистик партиянинг унинг Марказий Комитетининг ва Совет ҳукуматининг олий мақсади эканлигини ўз тажрибаларида кўриб ишондилар.

Бутун совет халқи каби областимиз меҳнаткашлари ҳам СССР Олий Совети сайловини Коммунистик партия, жонажон Совет ҳукумати атрофига ҳарқачонгидан ҳам маҳкам жипслашган ҳолда янги меҳнат ғалабалари блан кутиб олмоқдалар. Шонли ишчилар синфимизнинг, колхозчи-деҳқонларимизнинг ва совет интеллигенциясининг меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари тўғрисида жуда кўплаб хабарлар олинмоқда. Областимизнинг кўпгина саноат корхоналари, колхоз ва совхозлари, МТСлари СССР Олий Совети сайлови шарафига меҳнат унумини ошириш, маҳсулотни кўплаб ишлабчиқариш ва унинг сифатини яхшилаш юзасидан олган мажбуриятларини муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида рапорт бермоқдалар.

Тошкентдаги 1-нчи нон заводининг коллективи сайловолди мусобақасида ажойиб ғалабаларни қўлга киритмоқда. Заводнинг ўртоқ Теньков бошлиқ 2-нчи бригадаси январь ойи программасини 105,1, февраль ойи топшириғини 115 процент бажарди. Завод коллективи февраль ойи ичида пландан ташқари 310 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Хилково цемент заводининг коллективи февраль ойи ишлабчиқариш планини, ялпи маҳсулот юзасидан 114,1 процент, «Средазхиммаш» заводининг ишчилари февраль ойи планини ортиғи блан бажариб, пландан ташқари бирнеча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Совет халқи ўзининг энг яхши фарзандларини — социалистик саноатимиз ва қишлоқ хўжалик илғорларини, Ватанимиз куч-қудратини мустаҳкамлаш учун, халқ бахт-саодати учун ҳормай-толмай ишлайдиган ва унинг талаб ва эҳтиёжлари тўғрисида меҳрибонлик қиладиган софдил ва садоқатли кишиларни СССР Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатди. Кандидатлар орасида ишчилар, инженер-техниклар, пахта усталари, илғор чорвадорлар, фан ва сан'ат ходимлари, совет транспортининг моҳир машинистлари, Совет Армиясининг жангчилари, партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг ходимлари бор. Кандидатлар орасида хотин-қизлар ҳам анчагина бор. Депутатликка кўрсатилган кандидатларнинг барчаси коммунистлар блан партиясизлар блокининг кандидатларидир.

СССР Олий Советига ўтказиладиган сайлов Совет Иттифоқи бошчилик қилаётган тинчлик, демократия ва социализм лагери кучларининг қудратини, Совет Иттифоқи тинчликнинг мустаҳкам таянчи эканлигини кўрсатади. Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари тинч қурилиш ишларида янгидан-янги муваффақиятларга эришаётган, бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик учун астойдил кураш олиб бораётган бир вақтда, империализм лагерида саросималик ва тушкунлик, қашшоқлик, ишсизлик тобора авж олаётганлигини, меҳнаткашларнинг демократик ҳуқуқлари поймол қилинаётганлигини кўрамиз.

Совет Иттифоқи тинчликсевар давлатдир. Совет Иттифоқи томонидан кўрилаётган тадбирлар халқаро муносабатлардаги кескинликни камайтиришга ва бинобарин, тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирлардир.

Ҳамма нарса Совет ҳукумати томонидан ўтказилаётган сиёсат Совет Иттифоқининг ва бутун демократик лагерьнинг халқаро позицияларини мустаҳкамлашга ёрдам бераётганлигини кўрсатиб турипти. Совет халқи коммунистлар блан партиясизлар блоки кандидатлари учун овоз бериш блан Совет давлати ва Коммунистик партиянинг доно ташқи сиёсати учун овоз берадилар.

Партиямиз XIX с'ездининг, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг тарихий қарорларида, партия ва ҳукуматнинг шундан кейинги қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми қарорида коммунизмга томон ривожланишимизнинг буюк ва жанговар программаси кўрсатиб берилган. Коммунистик партиянинг сиёсати халқимиз манфаатларига тўла мувофиқ келади. Шунинг учун ҳам партиямизнинг сиёсати жамиятимизнинг ҳаётий негизини ташкил этади. Бу сиёсат мамлакатимиз халқ хўжалиги ва маданиятининг тўхтовсиз юксалишини та'минлашга, совет халқининг ўсиб бораётган моддий ва маданий эҳтиёжларини максимал даражада қондиришга қаратилгандир.

Коммунистик партиянинг сиёсати СССРда яшовчи катта-кичик халқларнинг экономикаси ва миллий маданиятини янада юксалтиришга қаратилган ленинча-сталинча миллий сиёсатдир. Бу сиёсат СССРда яшовчи барча миллатларнинг тенглиги, ўзаро ҳамкорлиги ва дўстлигига асосланган сиёсатдир. Улуғ Октябрь революциясига қадар қолоқ аграр мамлакат бўлган Ўзбекистон совет ҳокимияти йиллари ичида хўжалик, сиёсий ва маданий тараққиётнинг ҳамма соҳаларида зўр муваффақиятларга эришди. Совет Ўзбекистони қолоқликдан бутунлай чиқиб, саноатлашган ва коллективлашган илғор совет республикасига айланди. Шаклан миллий ва мазмунан социалистик маданият гуллаб, яшнамоқда. Совет халқларининг қардошлик оиласида ўзбек халқи ҳам коммунизм сари олға бормоқда.

Сайловчилар СССР Олий Советига бўладиган сайловда халқ кандидатлари учун овоз бериш блан Коммунистик партиянинг халқлар дўстлиги ва ҳамкорлигига асосланган доно миллий сиёсати учун ҳам овоз берган бўладилар.

Эртага, СССР Олий Советига бўладиган сайловда мамлакатимиз меҳнаткашлари Коммунистик партия атрофига янада мустаҳкам жипслашганликларини, коммунизм қуриш ишига ҳақиқатан ҳам бел боғлаганликларини, Коммунистик партия ва Совет давлатига содиқ эканликларини яна бир марта намойиш қиладилар. Бу сайлов Коммунистик партия блан совет халқининг буюк бирдамлигини, ҳамнафас эканлигини, қон-қардош бўлиб кетганлигини кўрсатади.

Яшасин Коммунистлар блан партиясизларнинг мустаҳкам блоки!

Эртага ҳамма сайловга!

КПСС Марказий Комитети Пленумининг «Мамлакатда ғалла етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисида ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳақидаги» Қарори алоҳида брошюра қилиб нашр этилди

Давлат Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Пленумининг «Мамлакатда ғалла етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисида ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ҳақида» 1954 йил 2 мартда ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг доклади юзасидан қабул қилган Қарорини алоҳида брошюра қилиб нашр этди.

Брошюра 3 миллион нусха чиқарилади. (ТАСС).

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ В. М. МОЛОТОВНИНГ «БЕРЛИН КЕНГАШИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ БАЁНОТИ ТЕКСТИ БРОШЮРА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

Давлат Сиёсий адабиёт нашриёти СССР Ташқи Ишлар Министри В. М. Молотовнинг «Берлин кенгашининг якунлари тўғрисида»ги баёноти текстини брошюра қилиб нашр этди.

Брошюра жуда кўп нусха блан босилиб чиқди. (ТАСС).

БИР МИЛЛИОН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК УСТАСИ

Қишлоқ хўжалик усталари тайёрлаб чиқарадиган агрозоотехника курсларида имтиҳонларга тайёргарлик бошланди. Имтиҳонлар дала ишлари бошлангунча тамом бўлади. Бундан бирнеча йил илгари ташкил этилган бу курслар мамлакат колхозлари учун ҳозирдаёқ биринчи ва иккинчи разрядли бир миллиондан кўпроқ қишлоқ хўжалик усталари тайёрлаб бердилар. Бу йил яна қарийб бир миллион колхозчига қишлоқ хўжалик устаси номи берилади. (ТАСС).

Сайловчиларнинг СССР Олий Совети депутатлигига кандидатлар блан учрашувлари

МОСКВА ШАҲАР ЛЕНИНГРАД САЙЛОВ ОКРУГИ

Сайловчиларнинг СССР Олий Совети депутатлигига кандидатлар блан учрашувлари Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва меҳнаткашлар бирлигининг қудратли намойишига айланмоқда.

Кеча, 12 мартда, Союзлар Уйида Москва шаҳар Ленинград сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Советига сайловга бағишланган йиғилиши зўр ватанпарварлик руҳи блан ўтди. Колонна зали ишчилар синфи ва меҳнаткаш интеллигенциянинг вакиллари, коммунистлар ва партиясизлар блан лиқ тўлган эди. Улар ўзлари депутатликка кандидат қилиб кўрсатган СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Георгий Максимилианович Маленков президиумга чиқиши блан ўринларидан туриб, узоқ давом этган гулдурос қарсаклар блан уни кутиб олдилар.

КПСС Ленинград район комитетининг секретари ўртоқ Козлов қисқача нутқ сўзлаб, сайловчилар йиғилишини очади.

Машинасозлик заводида 30 йилдан кўпроқ ишлаган шу завод ишчиси ўртоқ Борисов биринчи бўлиб сўз олади. У ўз нутқида ўзининг қадрдон заводини мисолга олиб, бизнинг мамлакатимизда Коммунистик партия раҳбарлиги остида Совет ҳокимияти йилларида рўёбга чиқарилган кенг социал ўзгаришларнинг ёрқин манзарасини тасвирлаб беради.

— Майда кустарь мастерскойлар, — дейди у, — менинг эсимдан чиққани йўқ. Ҳозир аҳвол бутунлай бошқача. Мана шу мастерскойлар ўрнида энг янги ускуналар блан та'минланган кенг, ёруғ цехлар барпо этилди. Завод ҳузурида умумий овқатланиш комбинати, маданият уйи, болалар боқчаси, ясли, ўз дам олиш уйимиз, поликлиника ва бошқа маданий-маиший муассасалар бор. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина ишчи ва хизматчиларнинг 700 оиласи янги шинам квартиралар олди. Бу йил яна 11 минг квадрат метр уй-жой қурилади.

Ўртоқ Борисов Коммунистик партия ва Совет давлатининг отоқли арбоби ўртоқ Г. М. Маленковнинг хизматлари тўғрисида гапириб. Ленинград сайлов округи сайловчиларининг ҳаммаси 14 мартдаги сайлов кунида совет халқининг содиқ фарзанди, меҳнаткашлар иши учун ҳормай-толмай курашувчи ўртоқ Г. М. Маленков учун биржон-биртан бўлиб овоз берадилар, дейди.

Ўқитувчи ўртоқ Панова совет мамлакатида халқ маорифининг гуллаб-яшнаганлиги тўғрисида, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишида совет ўқитувчиларининг олижаноб ва фахрли роль ўйнаётганликлари тўғрисида гапиради.

Пойтахтнинг донгдор ғишт терувчиси, Сталин мукофоти лауреати ўртоқ Ольшанов минбарга чиқади. У, ўз касби тўғрисида, Совет давлатининг уй-жой ва маданий-маиший қурилиш соҳасидаги жуда катта программани амалга оширишни та'минлаб бераётганлиги ҳақида фахрланиб гапиради.

Йиғилишга тўпланганлар ўртоқ Ольшановнинг 30 йил ғишт терувчи бўлиб ишлаб, 100 тадан кўпроқ уйни қуришда иштирок қилганлиги ва 20 миллион донага яқин ғишт терганлиги тўғрисидаги гапларини қарсаклар блан кутиб оладилар.

— Бизнинг партиямиз ва ҳукуматимиз, — дейди ўртоқ Ольшанов, — меҳнаткашларнинг ижодий кучларига ниҳоят даражада ишонадилар, ҳамиша халққа таяниб ишлайдилар. Совет кишилари сайлов кунида коммунистлар блан партиясизлар блокининг кандидати — СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Маленков учун овоз берадилар.

Медицина фанлари доктори ўртоқ Захарова сўзга чиқади. У, бизнинг мамлакатимизда халқ манфаатларига хизмат қилаётган фаннинг бениҳоя юксакликка кўтарилганлиги тўғрисида гапиради. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати медицина фанига жуда катта э'тибор бермоқдалар. Фақат Ленинград районининг ўзидагина кейинги йилларда ўнта илмий-текшириш институти ташкил қилинди.

Нотиқ, сайловчилар Георгий Максимилианович Маленков учун якдиллик блан овоз берадилар, дейди.

— Қадрдон Георгий Максимилианович, совет халқининг бахт-саодати учун бундан кейинги ишингизда ҳам сизга чин юракдан муваффақиятлар тилаймиз, — дейди ўртоқ Захарова.

Ўртоқ Г. М. Маленковга сўз берилади. Совет ҳукуматининг бошлиғи минбарга чиқиши блан, йиғилиш қатнашчилари уни қизғин овация блан кутиб оладилар. (ТАСС).

МОСКВА ШАҲАР МОЛОТОВ САЙЛОВ ОКРУГИ

11 мартда Союзлар Уйининг Колонна залида Москва шаҳар Молотов сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети депутатлигига Молотов сайлов округидан кандидат СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари, СССР Ташқи Ишлар Министри ўртоқ Вячеслав Михайлович Молотов блан учрашишга бағишланган йиғилиши бўлди.

Залда — пойтахтдаги Молотов ва Красногвардейский районлари меҳнаткашларининг вакиллари тўпланган. Булар орасида саноат ва транспорт корхоналарининг илғор ишчилари, хизматчилар, олимлар, маданият ва сан'ат арбоблари, студентлар, Совет Армиясининг жангчилари бор.

Йиғилиш қатнашчилари президиумга чиққан ўртоқ В. М. Молотовни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар блан кутиб оладилар. Ҳамма ўрнидан туради.

Йиғилишни КПСС Молотов райкомининг секретари ўртоқ Верейтенов очди.

Молотов номидаги Машинасозлик заводининг ишчиси ўртоқ Казаковага сўз берилади. У, совет халқининг СССР Олий Советига бўладиган сайлов кунини меҳнат соҳасида янги муваффақиятларга эришиш блан кутиб олаётганлиги тўғрисида гапиради. Совет кишилари Коммунистик партия, унинг Марказий Комитети теварагига ва Совет ҳукумати теварагига яна ҳам зичроқ жипслашмоқдалар.

— Бизнинг завод коллективи, — дейди ўртоқ Казакова, — СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари, СССР Ташқи Ишлар Министри ўртоқ Вячеслав Михайлович Молотовни СССР Олий Совети депутатлигига якдиллик блан кандидат қилиб кўрсатди. Вячеслав Михайлович Ватанимизнинг бахт-саодати учун кўп йиллар давомида самарали меҳнат қилиши блан бутун совет халқининг самимий, оташин муҳаббатига ва чексиз ҳурматига сазовор бўлди. Биз ўртоқ Молотов учун овоз бериш блан доно Коммунистик партиямизга, жонажон Совет ҳукуматимизга якдил бўлиб ишонганлигимизни ва доимо қўллаб-қувватлаётганлигимизни изҳор қиламиз.

Кўмир саноати министрлиги техника бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Островский минбарга чиқади. У айтдики, барча совет кишилари сайловга тайёргарлик кўрилаётган кунларда ўзларининг коммунистик жамият қуришдаги ҳамма муваффақиятлари, ўз фаровонликларининг узлуксиз кўтарилаётганлиги Коммунистик партия ва Совет ҳукумати туфайли бўлаётганлигини айниқса кўпроқ ҳис қилмоқдалар ва бунинг учун улар Коммунистик партия ҳамда Совет ҳукуматидан беҳад миннатдордирлар. Жонажон партиямиз ва ҳукуматимиз теварагида зич бўлиб жипслашган миллион-миллион меҳнаткашлар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XIX с'ездининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ва ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини амалга ошириш учун фидокорлик блан курашмоқдалар.

Биология фанлари доктори З. А. Филатова ўз нутқини совет фанининг муваффақиятларига бағишлайди.

— Дун'ёнинг ҳеч бир мамлакатида,— деди у, — олимлар бизнинг Совет Иттифоқидаги сингари қўллаб-қувватланаётгани йўқ, уларга бизнинг Совет Иттифоқидаги сингари ғамхўрлик қилинаётгани ва э'тибор берилаётгани йўқ. Совет олимларининг самарали иш олиб боришлари учун уларга 2900 та илмий-текшириш институти, лаборатория ва биринчи даражали техника блан та'минланган бошқа хил илмий муассасалар бериб қўйилган. Бизнинг совет фанимиз— прогрессив фандир. У, меҳнаткаш инсониятнинг бахт-саодати учун хизмат қилмоқда. Бизнинг олимларимиз илмнинг ҳамма соҳаларидаги жуда катта кашфиётлар блан фанни бойитдилар.

— Биз бугун Вячеслав Михайлович Молотовни, — деди у ўз нутқининг охирида, — бутун дун'ёда тинчлик бўлиши учун ҳормай-толмай курашаётган. Ўзининг бутун кучини мана шу олижаноб мақсадга хизмат қилиш учун, янги уруш оловини ёқувчиларга қарши курашиш учун сарф қилаётган киши деб табриклаймоқдамиз.

Москва-Курск-Донбасс темир йўли Москва 1-нчи паровоз депосининг машинисти ўртоқ Ростовцев ҳаяжонлантирувчи нутқ сўзлади. У, темирйўлчиларнинг СССР Олий Совети сайлови кунини меҳнат соҳасида жуда зўр ғайрат блан ишлаб кутиб олаётганликларини гапириб берди.

Ўртоқ Ростовцев ўз нутқини томомлар экан, бундай деди:

— Биз коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун овоз бериш блан Ватанимизни янада яшнатиш учун, совет кишилари турмушининг фаровонлигини янада ошириш ва уларнинг маданий савиясини кўтариш учун овоз берамиз. Биз халқ блоки кандидатлари учун якдил бўлиб овоз бериб, жонажон Коммунистик партиямиз раҳбарлигида коммунизм сари боришга қат'ий бел боғлаганлигимизни яна бир марта изҳор қиламиз.

Сўнгра давомли қарсаклар блан кутиб олинган ўртоқ В. М. Молотов катта нутқ сўзлади. (ТАСС).

ЕРЕВАН ШАҲАР ЕРЕВАН-СТАЛИН САЙЛОВ ОКРУГИ

ЕРЕВАН, 11 март. (ТАСС). Бугун Спендиаров номли Давлат опера ва балет театрида Ереван-Сталин сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Савдо министри ўртоқ Анастас Иванович Микоян блан учрашуви бўлди.

Театрнинг байрамдагидек безатилган катта зали ишлабчиқариш илғорлари, фан ва сан'ат арбоблари, врачлар, ўқитувчилар, уй-рўзғор ишлари блан шуғулланувчи аёллар, студентлар блан лиқ тўлди.

Ишончли вакил, Киров номидаги завод партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мурадянга сўз берилади.

— Киров номли заводнинг ва округимиздаги бошқа корхоналарнинг коллективлари, — деди у, — СССР Олий Совети депутатлигига Коммунистик партия ва Совет давлатининг отоқли арбоби Анастас Иванович Микоянни ғоят баланд руҳ блан кандидат қилиб кўрсатдилар.

Ўртоқ Мурадян Ереван-Сталин сайлов округининг барча сайловчиларини сайлов кунида коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидати ўртоқ А. И. Микоян учун якдиллик блан овоз беришга чақирди.

Ереван электромашинасозлик заводининг токари ўртоқ Газаров минбарга чиқади. У, мураккаб электр машиналар, халқ хўжалигининг кўп тормоқларида, шу жумладан қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришида ҳам кенг қўлланилаётган электр машиналар ишлаб чиқараётган ўз корхонасининг меҳнат соҳасида эришган муваффақиятлари ҳақида сўзлади.

— Жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагига маҳкам жипслашган халқимиз, — деди нотиқ, — сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят ошган ҳолда СССР Олий Совети сайловини кутиб олмоқда.

Ереван темирйўлчилари номидан депо машинист-инструктори ўртоқ Габриелян сўзлади.

— Совет ҳокимияти йилларида деди у,—Коммунистик партиянинг доно раҳбарлигида, улуғ рус халқининг қардошларча бераётган ёрдами блан Совет Арманистони яшнаган республикага айланди. Илгари дашт-биёбон бўлган жойларда кўпгина завод ва фабрикалар қурилди. Бу завод ва фабрикалар жуда аниқ ишловчи электр асбоблардан тортиб, мураккаб станокларгача юзларча хилма-хил саноат маҳсулоти ишлаб чиқармоқда. Биз партия ва ҳукуматнинг меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари ҳақидаги самимий ғамхўрлигини ҳар куни сезиб турибмиз. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг ва яқинда бўлиб ўтган Пленумининг социалистик қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтиришга, кенг исте'мол қилинадиган маҳсулотларни ва молларни мўл-кўл қилишга қаратилган қарорлари ана шу катта ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир. Ереван-Сталин сайлов округидаги барча сайловчилар каби Ереван темирйўлчилари ҳам сайлов кунида Коммунистик партиянинг ишига қизғин садоқатларини яна намойиш қиладилар ва Анастас Иванович Микоян учун қувона-қувона овоз берадилар.

Йиғилишда Ереввндаги 38-нчи мактабнинг директори ўртоқ Кутоянц ва Совет Армиясининг вакили ўртоқ Александров ҳам сўзладилар.

Раислик қилучи ўртоқ А. И. Микоянга сўз беради. Йиғилиш қатнашчилари унинг минбарга чиқишини давомли қарсаклар блан кутиб оладилар.

ТБИЛИСИ ШАҲАР ТБИЛИСИ-КАЛИНИН САЙЛОВ ОКРУГИ

ТБИЛИСИ, 11 март. (ТАСС). Бугун бу ерда Тбилиси-Калинин сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети депутатлигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Электростанциялар ва электр саноати министри ўртоқ Михаил Георгиевич Первухин блан учрашуви бўлди.

Палиашвили номидаги Давлат опера ва балет театрининг байрамдагидек безатилган кўпярусли зали корхоналардаги, қурилишлардаги илғор кишилар, фан, адабиёт ва сан'ат арбоблари, ўқучилар, Совет Армиясининг вакиллари блан лиқ тўлди.

Йиғилишни округ сайлов комиссиясининг раиси ўртоқ Гелашвили очди.

Ишончли вакил, Сталин номидаги Тбилиси Давлат университети рус тили кафедрасининг мудири ўртоқ Мревлишвилига сўз берилади.

— Бизнинг мамлакатимиз, — деди у,—Коммунистик партия раҳбарлигида хўжалик қурилишида, халқнинг маданиятини ва фаровонлигини юксалтиришда ғоят катта муваффақиятларга эришди. Биз сайлов кунида коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун овоз беришимиз блан Коммунистик партиянинг сиёсати учун, халқнинг туб манфаатларини ифода қилган бу сиёсат учун овоз берамиз. Тбилиси-Калинин сайлов округининг меҳнаткашлари коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг муносиб кандидати Михаил Георгиевич Первухин учун якдиллик блан овоз берадилар.

Сўнгра Тбилисидаги «Грузтрикотаж» фабрикасининг ишчиси ўртоқ Фомина сўз олиб, фабриканинг меҳнаткашлари партия Марказий Комитетининг сайловолди Мурожаатига меҳнат унумини янада ошириш блан жавоб бераётганликлари ҳақида сўзлади.

Грузия ССР Фанлар академиясининг вице-президенти ўртоқ Жанелидзе минбарга чиқади. У, грузин халқининг Коммунистик партия раҳбарлигида, улуғ рус халқининг ва мамлакатимиздаги барча халқларнинг ёрдами блан қўлга киритган муваффақиятларига тўхталди, совет олимларининг коммунизм қуриш учун олиб борилаётган курашга қўшаётган ҳиссаси тўғрисида гапирди.

— Совет халқи, — деди нотиқ, — СССР Олий Совети депутатлигига Ватанимизнинг энг яхши ўғил ва қизларини, Ленин — Сталин партиясига чексиз садоқатли оташин ватанпарварларини кандидат қилиб кўрсатди. Коммунистик партиянинг ва Совет давлатининг кўзга кўринган арбоби Михаил Георгиевич Первухин шулар жумласидандир. У, Совет Иттифоқининг экономикасини ва маданиятини янада яшнатиш соҳасида катта ва самарали давлат ишларини олиб бормоқда.

Болниси узумчилик совхозининг виночиси ўртоқ Долидзе ўз нутқида партиянинг қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтиришга қаратилган қарорларини қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари чин кўнгилдан қизғин ма'қуллаб кутиб олганликлари ҳақида гапирди.

— Барча совет кишиларидек, совхоз ходимлари ҳам, — деди у, — мамлакатимизда озиқ-овқат маҳсулотларини мўл-кўл қилиш ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

Йиғилишда шоир, Сталин мукофоти лауреати И. Гришашвили, меҳнаткашлар депутатлари Марнеуль район Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Мамедов, Тбилисидаги бешинчи қизлар ўрта мактабининг ўқучиси ўртоқ Дариспанашвили ҳам сўзладилар. Уларнинг ҳаммаси сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидати ўртоқ М. Г. Первухин учун якдиллик блан овоз беришга чақирдилар.

Сўнгра йиғилиш қатнашчилари томонидан самимий кутиб олинган ўртоқ М. Г. Первухин нутқ сўзлади.

МИНСК ШАҲАР САЙЛОВ ОКРУГИ

МИНСК, 12 март. (ТАСС). Минск шаҳар сайлов округи сайловчиларининг СССР Олий Совети депутатлигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари, СССР Госпланининг раиси ўртоқ Максим Захарович Сабуров блан учрашувига бағишланиб, бугун Белоруссия давлат опера ва балет театрида йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишни Белоруссия Компартияси Минск шаҳар комитетининг секретари ўртоқ Варвашеня очди. Белоруссия ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси ишончли вакил ўртоқ Ермоленкога биринчи сўз берилади.

— Белорус халқи, — дейди ўртоқ Ермоленко, — уруш етказган жароҳатларни СССР халқларининг қардошларча ёрдами блан, Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида тез тузатиб олди ва халқ хўжалигини ҳамда маданиятни янада ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришди. Қадрдон шаҳримиз Минск вайроналардан қад кўтариб, урушдан олдинги вақтдагига қараганда ҳам чиройлироқ бўлиб қолди. Шаҳарда биринчи даражали заводлар ва фабрикалар, мактаблар ва касалхоналар қурилди, янги кўчалар барпо қилинди. Бизнинг республикамиз қардош халқларнинг аҳл оиласида гуллаб-яшнамоқда.

— Партия, ҳукумат ва халқнинг бирлиги, — деб давом қилади ўртоқ Ермоленко, — совет тузуми кучининг ва мустаҳкамлигининг манбаидир. Биз коммунистлар блан партиясизлар блокининг кандидатлари учун овоз бериш блан, Ватанимизни янада яшнатиш учун, совет халқининг моддий ва маданий фаровонлигини тинмай ошириш учун овоз берамиз. Минск меҳнаткашлари Коммунистик партия ва Совет давлатининг отоқли арбоби Максим Захарович Сабуровни СССР Олий Совети депутатлигига якдиллик блан кандидат қилиб кўрсатдилар. Ҳамма сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидати учун биржон-биртан бўлиб овоз беришга чақираман.

Минск трактор заводи бош конструкторининг ўринбосари ўртоқ Альгин минбарга чиқади. У кейинги йилларда трактор заводининг коллективи ўрмончилик саноати учун ёғоч ташийдиган тракторлар чиқаришга ҳамда универсал чопиқ трактори ишлаб чиқаришга киришганлиги тўғрисида гапиради. Завод маҳсулотининг ҳажми СССР Олий Советига ўтказилган аввалги сайловдан бери тўққиз баравар кўпайди. Меҳнат унуми 3,6 баравар ошди. Маҳсулотнинг сифати ҳам яхшиланди.

Ўртоқ Альгин сайловчиларни трактор заводининг кўп минг кишилик коллективи номидан Максим Захарович Сабуров учун овоз беришга чақирди.

Шоир ўртоқ Глебка сўзга чиқади.

— Совет кишилари, — дейди у, — коммунистлар блан партиясизлар блокининг кандидатлари учун овоз бериш блан тинч ижодий меҳнат учун, коммунизмнинг ғалабаси учун, ўзларининг бахт-саодатлари учун овоз берадилар. Ватанимизнинг халқлари Коммунистик партия раҳбарлиги остида курашиб, шу бахтни қўлга киритдилар.

Совет халқи Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини бутун жон-дили блан қўллаб-қувватламоқда, чунки бу сиёсат мамлакатимиз меҳнаткашларининг туб манфаатларига мос келадиган сиёсат эканлигини билади.

Йиғилишда 1-нчи сонли трест сувоқчилар бригадири ўртоқ Рухова, Белоруссия ССРда хизмат кўрсатган мактаб ўқитучиси ўртоқ Жгун, Минск шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ Михневич, Белоруссия Компартияси Минск шаҳар Комитетининг секретари ўртоқ Шарапов ҳам сўзга чиқдилар. Улар белорус халқининг Коммунистик партия ва совет ҳукумати теварагида жипслашганлиги тўғрисида, белорус халқининг мамлакатимизда коммунизм қуриш учун сабот блан кураш олиб боришга қат'ий бел боғлаганлиги тўғрисида гапирдилар. Уларнинг ҳаммалари сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидати ўртоқ М. З. Сабуров учун бир жон, бир тан бўлиб овоз беришга чақирдилар.

Сўнгра, сайловчилар томонидан самимий кутиб олинган ўртоқ М. З. Сабуров нутқ сўзлади.

Сайловчиларнинг СССР Олий Совети депутатлигига кандидатлар блан учрашувлари

Москва шаҳар Ленинград сайлов округи сайловчиларининг 1954 йил 12 мартдаги йиғилишида

ўртоқ Г. М. МАЛЕНКОВ нутқи

Ўртоқлар! Мени СССР Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатиб, менга катта ҳурмат ва ишонч билдирганингиз учун сизларга ва сизлар орқали Ленинград сайлов округидаги барча сайловчиларга чин юракдан ташаккур билдиришга ижозат берингиз. **(Давомли қарсаклар).**

Мен сизларни ишонтириб айтаманки, бундан буён ҳам шонли Коммунистик партиямизнинг ишига, улуғ халқимизга виждонан ва садоқат блан хизмат қиламан, ўзимнинг бутун кучимни социалистик Ватанга бағишлайман. **(Давомли қарсаклар).**

Бизнинг демократик давлатимизда ҳокимиятнинг олий органига сайлов биринчи даражали муҳим аҳамиятга эга бўлган воқиадир. Ўз мамлакатининг хўжайини бўлган совет халқи ўтказиладиган сайловга тайёрланаётган экан, Олий Советга бундан илгари бўлиб ўтган сайловдан кейинги тўрт йил ичида босиб ўтилган йўлни кўздан кечирмоқда.

Совет экономикаси узлуксиз юксалиш йўлидан ишонч блан бормоқда. 1949 йилдан то 1953 йилгача бўлган давр ичида СССРнинг миллий даромади 62 процент кўпайди ва 1953 йилда урушдан бурунги даражадан икки баравардан зиёдроқ ошиб кетди.

Шу йиллар ичида бизнинг саноатимиз ўз тараққиётида жуда тез илгарилаб кетди; 2.500 та саноат корхонаси қурилди; саноатнинг асосий фондлари 1,5 баравардан ошиқроқ кўпайди; саноат маҳсулоти 1,8 баравар ошди. Мана шу ютуқларга баҳо бермоқ учун шу нарсани айтиб ўтиш кифоядирки, шу йиллар ичида саноат маҳсулотини кўпайтиришда бўлган ўсишнинг ўзигина 1940 йилда саноат томонидан ишлаб чиқарилган бутун маҳсулотнинг миқдоридан анча ошиб кетди. **(Қарсаклар).**

Кўп йиллар давомида бизнинг партиямиз Ленин ишларининг улуғ давомчиси ўртоқ Сталин раҳбарлиги остида мамлакатни индустрлаштириш сиёсатини сабот ва изчиллик блан ўтказиб келди. Бу сиёсатнинг берган натижалари ҳаммага маълум. Эндиликда бизнинг мамлакатимиз қудратли оғир индустрияга эга бўлиб қолди. Биз бутун халқ хўжалигини тинмай ўстиришни ва ривожлантиришни таъминловчи негиз бўлган, мамлакат мудофаасининг ишончли таянчи бўлган оғир индустрияни бундан буён ҳам ҳормай-толмай ривожлантирабoрамиз. **(Қарсаклар).**

Лекин ҳозир партиямиз индустрлаштириш самаралари ва натижаларидан фойдаланиб, халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни икки-уч йил ичида кескин суратда юксалтириш вазифасини қўйди.

Енгил саноатга келганда, ҳозир биз баъзибир дастлабки якунлар тўғрисида гапиришимиз мумкин. Масалан, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш 1953 йилнинг иккинчи ярмида кўрилган чоралар натижасида йилнинг биринчи ярмидагига қараганда 30 миллиард сўмликдан зиёдроқ миқдорда кўпайди. Шу йил ичида биз кенг истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажмини бешинчи бешйиллик планда 1955 йил учун белгиланган ҳажмга етказишимиз лозим. Бунинг маъноси — халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш бўйича бешинчи бешйиллик тўрт йилда бажарилади демакдир. **(Гулдурос қарсаклар).**

Мутлақо равшанки, халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалигини янада тез ривожлантириш алоҳида муҳим аҳамиятга эгадир. Маълумки, партия ва ҳукумат қишлоқ хўжалигининг бирқанча муҳим тормоқларидаги қаровсизлик ва қолоқликни тугатиш тадбирларининг кенг программасини ишлаб чиқиб, амалга оширмоқда. Чорвачиликни янада ривожлантиришни, картошка ва сабзавот етиштиришни кўпайтиришни таъминлаш ҳамда дон етиштиришни янада кўпайтириш, қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш чоралари кўрилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ишлаб чиқаришда колхозларни ва колхозчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш юзасидан жиддий тадбирлар кўрилди.

Қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш, халқ учун барча озиқ-овқат маҳсулотларини ҳамда енгил саноат учун керакли хомашъёнинг ҳамма турларини мамлакатда етарли миқдорда вужудга келтириш, сўнгра эса, уларни мўл-кўл ва сероб қилиб юбориш умумхалқ ишидир. Бизнинг барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларимиз, бизнинг саноатимиз ва транспортимиз, барча корхоналар ва илмий муассасалар қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини гуллатиб-яшнатиш тўғрисида кун сайин амалий ғамхўрлик қилишлари, колхозлар, МТСлар ва совхозларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотини кўпайтириш учун олиб бораётган курашида уларга ёрдам беришлари лозим. Шак-шубҳа йўқки, ҳамма эътибор бериб ғамхўрлик қилаётган бизнинг колхозларимиз ва совхозларимиз, колхозчиларимиз, МТСлар ва совхозлардаги ходимларимиз мамлакат олдидаги ўз бурчларини шараф блан бажарадилар. **(Қарсаклар).**

Мамлакатнинг бутун халқ хўжалигининг ўсиши, миллий даромаднинг ўсиши асосида совет халқи турмушининг моддий ва маданий даражасини янада ўстириш соҳасида анча муваффақиятларга эришилди. Ўтган тўрт йил ичида ишчилар ва хизматчиларнинг реал ишҳақи ошди, колхозларнинг даромадлари кўпайди. Ишчи ва хизматчилар оладиган даромаднинг ҳамда колхозчилар даромадининг умумий миқдори тўрт йил ичида 60 процент кўпайди.

Халқимизнинг моддий фаровонлигининг ўсаётганлиги совет савдосини янада авж олдиришни талаб қилар эди. 1954 йилда аҳолига давлат ва кооператив савдоси шохобчалари орқали 1940 йилдагига қараганда 2 баравардан ошиқроқ мол сотилади. Товар обороти жиҳатидан ҳам, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш жиҳатидан ҳам бешинчи бешйиллик тўрт йилда бажарилади. **(Гулдурос қарсаклар).**

Мактаблар, касалхоналар ва болалар муассасалари қуришга ажратилаётган маблағларнинг миқдори кўпаймоқда. Кейинги йилларда уй-жой қурилиши кенг авж олиб кетган бўлса ҳам, лекин уй-жойга бўлган эҳтиёж ҳали ҳам жуда катта. Биз касалхоналар, мактаблар қуришни янада кучайтирамиз, уй-жой қурилишини бутун чоралар блан кенгайтирамиз.

Совет кишилари эришилган муваффақиятлар блан ҳақли равишда фахрланмоқдалар ва мамлакатимиз экономикани янада тобора зўр куч блан юксалтиришига астойдил ишонадилар. **(Қарсаклар).**

Броқ, шу нарсани эътироф қилиш кераккки, бизнинг амалий ишимизда камчиликлар ҳали кўп, олға боришимизга халақит бераётган қолоқлик ва пала-партишликлар ҳам учраб туради. Камчиликларни тугатиш бизнинг ўзимизга, раҳбарларга, совет кишиларига боғлиқдир. Биз ўз-ўзини танқидимиз блан чет мамлакатлардаги фитна-фасодчиларни ва душманларни бирмунча вақтгача хурсанд қилсак ҳам, бунга эътибор бермай, шу камчиликларни очиб ташлай бердик ва бундан кейин ҳам очиб ташлайберамиз. Биз социалистик қурилишимизнинг ҳамма участкаларидан қайси ерда қолоқлик ва пала-партишлик бўлса, уларни тезроқ йўқотиш учун қатъий кураш олиб борамиз.

Ҳамма гап шундаки, камчиликларни йўқотиб, қолоқликни ва пала-партишликни тугатиб, социалистик ишлабчиқаришни тинмай ўстиришни ва такомиллаштиришни таъминлайлик, чунки социалистик ишлабчиқариш Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашнинг, халқ моддий фаровонлигини оширишнинг, мамлакатимизда фан ва маданиятни ривожлантиришнинг негизидир.

Ҳамма соҳаларда — саноатда, транспортда, қишлоқ хўжалигида меҳнат унумини бутун чоралар блан ошириш халқ хўжалигини янада юксалтиришнинг ва ҳартомонлама ривожлантиришнинг асосий, ҳал қилучи шарти эканлигини биз ҳаммамиз, совет кишиларининг ҳаммаси, бутун халқимиз яхши билиб олишимиз керак. Меҳнат унумини жиддий равишда ва тинмай оширмасдан туриб, совет халқининг фаровонлигини анча ва тез оширишга муваффақиятли эришиб бўлмаслигини биз ҳаммамиз билишимиз лозим.

Партия ва давлатимизнинг тузучиси Улуғ Ленин Совет ҳокимиятининг биринчи йилларидаёқ, меҳнат унумини ошириш янги жамиятнинг туб вазифасидир, буни ҳал қилмасдан туриб, коммунизмга ўтиш мумкин эмас, деган асосий кўрсатмани берган эди.

Ҳаммага маълумки, мамлакатимизни индустрлаштириш ва халқ хўжалигини реконструкциялаш натижасида меҳнат унуми анча ошди. Агар узоқ муддатли вақтни, масалан кейинги 25 йилни олиб қарасак, меҳнат унуми саноатда тахминан олти баравар, қурилишда ва темир йўл транспортида 3,5 баравар ошганлигини кўрамиз. Колхозлар ва совхозларда меҳнат унуми революциядан илгариги қишлоқ хўжалигидаги меҳнат унумидан тахминан 3 баравар ошиқдир.

Агар бу муваффақиятларни ўтмишдаги меҳнат унуми блан таққослаб кўрадиган бўлсак, булар жиддий муваффақиятлардир, албатта. Аммо, ўтмишга қарамасдан, балки олға қараб, халқимизнинг ўсиб бораётган моддий эҳтиёжларини максимал даражада қондириш вазифасини ҳал қилмоқчи бўлганимизда, илғор капиталистик мамлакатлар блан муваффақиятли равишда иқтисодий мусобақалашиш вазифасини ҳал қилмоқчи бўлганимизда, аҳвол бошқача эканлигини кўрамиз. Шу нуқтаи назардан қараганда, меҳнат унумининг ҳозирги даражаси етарли эмаслигини эътироф қилиш керак.

Биз жамоат меҳнат унумини анча юксалтиришга эришувимиз лозим. Биз халқ хўжалигимизнинг ҳамма тормоқларида кучли техника базасига эгамиз, бу техника базасини бутун чоралар блан такомиллаштириш ва ривожлантириш, кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни кенг равишда машиналаштириш, халқ хўжалигини электрлаштиришни, шу жумладан, қишлоқ хўжалигини электрлаштиришни ҳам бутун чоралар блан ривожлантириш зарур. Меҳнат унумини оширучи ишчилар ва колхозчиларнинг меҳнатини енгиллаштирувчи восита мана шудир. Халқ хўжалигимизда мураккаб техникани эгаллаган малакали кадрлар бор; шу кадрларнинг маданий-техника савиясини ошириш тўғрисида бундан буён ҳам тинмай ғамхўрлик қилиш, янги кадрларни ўстириш, қурилишимизнинг ҳамма участкаларида интизомни ва меҳнаткашларнинг ўзаро интизомини тинмай ошириш керак.

Ишлабчиқаришни ташкил қилишни ва меҳнатни ташкил қилишни янада яхшилаш ҳозирги вақтда меҳнат унумини тез юксалтириш ишида ҳал қилучи аҳамиятга эгадир. Бу соҳада жуда жиддий камчиликларимиз бор. Ваҳоланки, моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва мамлакат ишлабчиқариш кучларини ўстириш йўлидан илгарилаб борганимиз сари меҳнатни ташкил қилиш проблемаси, яъни корхона ичида ҳам, шунингдек бутун давлат миқъёсида ҳам ижтимоий меҳнатдан планли равишда ва энг мақсадга мувофиқ фойдаланиш проблемаси тобора кўпроқ аҳамият қозониб боради.

Меҳнат унумини анча ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш халқ хўжалигини янада ривожлантиришга раҳбарлик қилиш йўлидаги бутун амалий ишимизнинг ҳақиқатан маркази бўлиб қолиши кераккки, бу — энг муҳим вазифадир. Меҳнат унумини анча ошириш учун, ҳарбир саноат корхонасида, ҳарбир қурилишда, транспортда, ҳарбир колхозда, совхозда, машина-трактор станцияларида, улуғ қурилишимизнинг ҳамма фронтларида меҳнат унумини анча ошириш учун халқ ҳаракатини чинакам кенг авж олдириб юбориш керак. **(Давомли қарсаклар).**

Саноат маҳсулотининг сифати масаласи муҳим халқ хўжалик аҳамиятига эгадир. Кўпгина фабрикаларимиз ва заводларимиз ҳали ҳам паст сифатли маҳсулот чиқараётганликларига энди ортиқ чидаб туриб бўлмайди. Ёмон сифатли маҳсулот чиқаришдек бу шармандали аҳволни тезроқ йўқотиш лозим. Саноат бизнинг халқимиз учун яхши сифатли ва чиройли моллар ишлаб чиқариши лозим. Ташқи бозор учун чиқариладиган молларга келганда, ишни шундай ташкил қилиш кераккки, «СССРда ишланган» деган марка молнинг аъло сифатли эканлигини кўрсатиб турадиган ишончли гарантия бўлиб қолсин. **(Қарсаклар).**

Ватанимизнинг янада тараққий қилишини таъминлашда совет фани катта роль ўйнамоғи керак. Совет халқи ўз олимлари блан фахрланади ва фан ҳамда техника ходимларига бундан буён ҳам дадил бўлиб ижодий ғайрат блан ишлашда, янги илмий кашфиятлар очишда муваффақиятлар тилайди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Ўртоқлар! Турмуш бизнинг бутун давлат аппаратимиз олдига янги юксак талаблар қўймоқда. Аммо, ҳали ҳам давлат аппаратидаги ишларни бюрократларча бузиш ҳоллари рўй бермоқдаки, бунга қарши партиямиз қатъий кураш олиб бормоқда. Совет давлат аппарати меҳнаткашлар блан кун сайин алоқада бўлиб туриш асосида ўз ишининг методларини такомиллаштириши, меҳнаткашларнинг талабларига эътибор бериб қараши, уларнинг эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик қилиши, совет қонунларига қатъий равишда риоя қилиши, совет гражданларига нисбатан ҳокимият кучини суиистеъмол қилишга асло йўл қўймаслиги лозим. **(Давомли қарсаклар).**

Совет Иттифоқи янги юксалиш йўлидан бормоқда. Совет тузумининг гранит негизи—ишчилар синфининг деҳқонлар блан иттифоқи бақувват ва мустаҳкамдир, тўла тенгҳуқуқлилик, бир-бирини ҳурматлаш ва қардошларча ҳамкорлик негизига қурилган халқлар дўстлиги мустаҳкам ва бузилмас дўстликдир. Социалистик давлатимизнинг қудрати ва кучи ана шунда. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ўртоқлар! Ташқи сиёсат соҳасида бизнинг ҳамиша тутиб келаётган ўзгармас йўлимиз мамлакатимизда коммунистик жамиятни барпо қилиш учун тинч шароитни таъминлашдан, тинчлик ишини агрессив давлатларнинг ҳамлаларидан сақлаб қолишдан иборатдир. Бу йўл совет халқининг ҳам ва бутун инсониятнинг ҳам туб ҳаётий манфаатларига мос келади. **(Давомли қарсаклар).**

Ўз-ўзидан маълумки, социалистик тузумимизни ҳалокатга учратиш тўғрисида ҳали ҳам пуч хаёл суриб юрувчи агрессив доиралар мавжуд экан, Совет Иттифоқи ўз қуролли кучларини агрессорлар томонидан қилиниши мумкин бўлган авантюраларга қақшатғич зарба бераоладиган ҳолатда сақлаб туришга мажбурдир. **(Гулдурос қарсаклар).**

Кейинги йилларнинг энг муҳим якуни шуки, тинчликни ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилиш ишини миллион-миллион кишилар ўз қўлига олмоқда. Замонамизнинг байроғи шу бўлиб қолдики, турли социал группаларга, турли сиёсий ва диний маслакларга мансуб бўлган кишилар тинчликни ва миллий хавфсизликни ҳимоя қилиш асосида бирлашмоқдалар.

Европани олиб кўрайлик. Кейинги вақтларда агрессив доиралар Европа давлатларининг ичидаги миллий кучлар орасига нифоқ солиш сиёсатини, Европани бўлиб ташлаш сиёсатини, Европа давлатларининг бир қисмини иккинчи қисмига ўчакиштириш сиёсатини борган сари ошкора равишда юргизмоқдалар. Лекин бу йўлга қарама-қарши равишда Европа халқларининг ҳалокатли бўлиб ташлаш сиёсатига қарши курашдаги, тинчликни ва прогрессни ҳимоя қилишдаги ҳамжиҳатлиги мустаҳкамланиб бормоқда. Франция ватанпарварларининг улуғ француз миллатининг ашаддий душмани бўлган герман милитаризмининг бош кўтариб келаётганлиги натижасида туғилган хавфдан ўз ватанини сақлаб қолиш йўлидаги ғайрати кучаймоқда. Италияда ва Европанинг бошқа мамлакатларида халқларнинг тинчликни сақлаб қолиш ва қасоскор герман ҳарбийлари воситаси блан янги жаҳон қирғинига тортилиш хавфидан ўз мамлакатларини сақлаб қолиш йўлидаги интилишлари борган сари кўпроқ мустаҳкамланмоқда.

Ҳозирги кунда Осиё халқлари тинчлик кучларини зўр қувват блан ўстириш белгиси остида яшамоқдалар, улар Осиёни урушларнинг доимий манбаидан халқаро тинчликнинг ишончли қўрғонига айлантиришга қатъий бел боғлаганлар. Осиё халқларининг бу жасоратини аввало, Хитой Халқ Республикаси ўзида гавдалантирмоқда. **(Гулдурос қарсаклар).**

Тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашнинг олдинги сафида шонли Хитой Халқ Республикаси Совет Иттифоқи блан бирга бўлиб турганлиги совет кишиларини бениҳоя қувонтирмоқда. **(Қарсаклар).** Улуғ ҳинд халқи тинчликни мустаҳкамлаш ишига қимматли ҳисса қўшмоқда. Американинг агрессив доираларининг Осиёдаги кирдикорлари кучайиб бораётганлиги сабабли, Ҳиндистон давлат арбобларининг бунга қарши ҳушёрлик кўрсатаётганликларини фақат табриклаш мумкин.

Америка Қўшма Штатларининг Осиёда номаълум вақтгача ҳукмронлик қилмоқчи эканликлари тўғрисида америкали дипломатларнинг баёнотига жавобан Ҳиндистон бош министри яқинда айтдики, «Осиё мамлакатлари ва, албатта, Ҳиндистон ҳам, бу сиёсатга қўшилмайдилар ва бирор давлат ҳукмронлиги остида асло турмоқчи эмаслар». Бу сўзлар жуда чуқур маънога тўлган ҳақиқатни, яъни ҳозир XIX аср эмаслигини, балки XX асрнинг иккинчи ярми эканлигини ифодалайди; Осиё халқлари бирор кимса уларни орқага тисариб юборишига йўл қўйиш учун миллий озодлик ва прогресс йўлига кирган эмаслар. **(Давомли қарсаклар).**

1953 йилда халқаро вазиятдаги кескинлик бирмунча сусайганлигини ҳамма эътироф қилди. Тинчликсевар инсоният Кореядаги урушни тўхтатишга муваффақ бўлди.

Ақл эгаси бўлган ҳарбир киши тинчликни ва халқлар хавфсизлигини асосли равишда мустаҳкамламоқ учун ҳозир олға томон қандай қадам қўйиш кераклиги, қандай реаль асос топиш кераклиги тўғрисида фикр юргизмаслиги мумкин эмас. Инсониятнинг икки имкониятдан бирини: ё янги жаҳон урушини ёки совуқ муносабатлар урушини танлаб олишдан бошқа иложи қолмади, деган гаплар бутунлай ёлғон. Халқлар тинчликнинг асосли равишда мустаҳкамланишига жуда манфаатдордирлар. Совет ҳукумати халқаро кескинликни янада юмшатиш, мустаҳкам ва узоқ давом қиладиган тинчлик тарафдори бўлиб, совуқ муносабатлар уруши сиёсатига қатъий равишда қарши чиқмоқда, чунки бу сиёсат янги жаҳон урушини тайёрлаш сиёсатидир, ҳозирги замон уруш воситалари асосида олиб бориладиган янги жаҳон уруши эса, жаҳон цивилизациясини ҳалок қилиш демакдир.

Маълумки, тинчлик душманлари совуқ муносабатлар уруши сиёсатини юргизишда Совет Иттифоқи тўғрисида, унинг ташқи сиёсати тўғрисида ҳархил уйдирма ёлғонларни ишлатмоқдалар ва СССРнинг агрессив ниятлари бор, деб ўзлари ўйлаб чиқарган уйдирмага айниқса кўпроқ кўз тикмоқдалар. Совет Иттифоқининг тинчликсеварлик ташқи сиёсати бу ёлғон афсонани тамомила пучга чиқарди, бу соҳада ҳам халқимизнинг «Ёлғоннинг умри қисқа» деган эски мақоли тўғри бўлиб чиқди. **(Қарсаклар).**

Бизнинг позициямиз равшан. Биз Совет Иттифоқининг барча капиталистик мамлакатлар блан, шу жумладан, албатта, Америка Қўшма Штатлари блан ҳам тинч иқтисодий мусобақа олиб боришга тарафдормиз.

Совет ҳукумати ҳозирги халқаро муносабатлардаги ҳарқандай жанжалли масала ҳарқанча қийин бўлса ҳам, уни тинч йўл блан ҳал қилиш лозим, деган позицияга муттасил амал қилмоқда. **(Қарсаклар).** Совет ҳукумати халқаро кенгашлар ўтказишга, бу кенгашларда турли мамлакатларнинг вакиллари халқаро кескинликни юмшатиш манфаатларини кўзлаб, тенгҳуқуқли бўлган ҳолда виждонан иш олиб боришлари, жанжалли масалаларни тинч ҳал қилиш йўлини қидиришлари ва топишлари мумкинлигига ишонч кўзи блан қарайди. Совет Иттифоқи мана шу мақсадни кўзлаб тўрт давлат Берлин кенгашида актив иштирок қилди ва, сизга маълумки, унда бирқанча муҳим халқаро проблемаларни амалий ҳал қилишга қаратилган таклифларни тақдим этди. Биз Хитой Халқ Республикаси тенгҳуқуқли бўлиб қатнашган ҳолда бошқа манфаатдор давлатларнинг иштироки блан буюк давлатларнинг Жанвада ўтказадиган кенгашига аҳамият бермоқдамиз. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ғарб давлатлари муҳим халқаро масалаларни агрессив ҳарбий-стратегия мулоҳазаларини ҳамма нарсадан кўра устун қилиб қўючи биқиқ ҳарбий группировка йўли блан ҳал қилмоқчи бўлаётганликлари халқаро кескинликни янада юмшатиш йўлида асосий тўсқин бўлиб қолаётганлигини эътироф қилмаслик мумкин эмас.

Ғарб давлатларининг Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Умумевропа шартномаси тузиш таклифига муносабатларини фақат шу блан изоҳлаш мумкин. Маълумки, ғарб давлатлари олти давлатнинг ҳарбий блокини тузишни шундай шартномага қарама-қарши қилиб қўймоқдаларки, бу ҳарбий блокда Ғарбий Германия милитаристлари асосий кучга эга бўлади ва асосий роль ўйнайди.

«Кичик Европа» барпо қилиниши блан Германия Европа давлатлари қаторига киради ва тинчиб қолади, деб бизни ишонтирмоқчи бўладилар. Бу гаплар ғирт ёлғон. «Европа мудофаа бирлашмаси» барпо қилиниши натижасида герман милитаризми ғарбда уруш воситаси блан эришаолмаган нарсаларини ўз чангалига тушириб олган бўлар эди. Ахир, бу очиқдан-очиқ кўриниб турган нарса-ку. Совет Иттифоқи «кичик Европа» ниқоби остида катта агрессив Германиянинг барпо қилинишига қатъиян қарши. **(Қарсаклар).**

Европада хавфсизликни таъминлашга чинакам интилиш бўлганида, Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Умумевропа шартномасини тузиш йўлидаги тўсиқларни енгиш, шу муносабат блан келиб чиқадиган таклифларни синчиклаб муҳокама қилиш мумкин бўлиб қолур эдики, бунга шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Совет ҳукумати ўзаро манфаатдорлик асосида чет мамлакатлар блан иқтисодий ва савдо муносабатларини кенгайтириш позициясида турибди. Совет Иттифоқи блан иқтисодий алоқаларни ривожлантиришнинг муҳимлигини Лондонда тан олабошлаганликларини қаноат блан қайд қилиб ўтиш мумкин. **(Қарсаклар).**

Ҳарбир совет кишиси бизнинг Ватанимизни барча халқ демократияси мамлакатлари блан боғловчи улуғ дўстлик тобора мустаҳкамланиб бораётганлигини кўриб ҳақли равишда фахрланмоқда. Бу қардошларча дўстлик демократик лагерь кучларининг манбаъигина бўлиб қолмасдан, шу блан бирга, халқаро тинчликнинг ҳам муҳим таянчидир. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ўртоқлар! Гениал Ленин тузган Коммунистик партия халқимизнинг турмушини яхшилаш ва уни бахтли қилиш учун ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери тинмай курашиб келмоқда. Партиямиз совет халқи блан чамбарчас боғланган. Халқ ўзининг жонажон партиясига ишонади ва унинг теварагида тобора зичроқ жипслашмоқда. **(Давомли қарсаклар).**

Бизнинг партиямиз коллектив раҳбарлик қилиш сингари муҳим масала тўғрисида ўз фикрларини ошкора айтди ва унинг бу тўғридаги баёноти совет халқи томонидан қўллаб-қувватланишига ишонади. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).** Шубҳа йўқки, партияга ва мамлакатга коллектив раҳбарлик қилиш олдимизда турган ҳаётий муҳим вазифаларни тўғри ва муваффақиятли ҳал қилиш, совет халқининг тақдирига таaллуқли туб масалаларни тўғри ва муваффақиятли ҳал қилиш учун зарур гарантиядир.

Халқнинг ишонч билдириб қўллаб-қувватлаётганлиги партиямизга марказий ва маҳаллий партия, совет, хўжалик органларининг ишларидаги хатоларни ва камчиликларни дадиллик ва қатъият блан очиб ташлашга имкон беради. Бизнинг партиямиз қайғу ва шодликни, ғалаба ва мағлубиятни, муваффақият ва муваффақиятсизликни халқ блан бирга баҳам кўришга ўрганиб қолган. **(Гулдурос қарсаклар).**

Ўттиз олти йил янги социал тузум учун катта муддат эмас. Партиямиз ва халқимиз бу тузумни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун кўп иш қилдилар. Агрессив ташқи кучлар бизга қарши ҳалокатли урушлар очганликларини, бошқа хил тўсқинликлар қилганликларини, социализмнинг улуғ яратучилик имкониятларини тўла равишда ишга солиб юборишга халақит бериб келганликларини ва халақит бераётганликларини айниқса эътиборга олганда, совет кишилари янги тузумнинг муваффақиятлари ва ғалабалари блан фахрланиш учун тамомила ҳақлидирлар.

Совет Иттифоқи халқлари жонажон Коммунистик партиямиз раҳбарлиги остида янги жамият қурдилар, бу жамиятда кишини киши томонидан эксплуатация қилиш, сиёсий ва миллий зулм йўқ қилинган. Шу асосда бизнинг мамлакатимизда кишилар ўртасида янги муносабатлар, ишчилар, деҳқонлар ва интеллигенциянинг, барча совет кишиларининг қардошларча дўстона ҳамкорлик муносабатлари қарор топди. **(Қарсаклар).**

Бизнинг мамлакатимиздаги ҳамма меҳнаткашларнинг мақсади ҳам бир, вазифалари ҳам бир, у ҳам бўлса Ватанимизнинг янада кўпроқ гуллаб-яшнашини ва қудратли бўлишини таъминлашдир, халқнинг фаровонлигини ва маданиятини тез юксалтиришга эришишдир, барча совет кишиларининг турмуши кундан-кунга яхшиланиб боришини таъминламоқ учун ҳормай-толмай ишлашдир. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Бизнинг мамлакатимизда мана шу улуғ ва олижаноб мақсадга эришиш йўлида қилинаётган ҳалол меҳнат қадрланади ва ҳурматланади. Саноатдаги, қурилишдаги, транспортдаги ва алоқа ишларидаги ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар, колхозчилар, қишлоқ хўжалигининг барча ходимлари, савдо ходимлари — буларнинг ҳаммаси Ватанимиз бойлигини яратаётган ва кўпайтираётган меҳнаткашлардир; техникани тараққий қилдиришнинг, табиат кучларини эгаллашнинг, киши меҳнатини енгиллаштиришнинг янги имкониятларини очиб бераётган фан арбоблари, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашдек олижаноб ишга ўз меҳнатларини бағишлаётган маориф, адабиёт ва санъат ходимлари; совет кишиларининг соғлиғини сақлаётган медицина фронтининг фидокор ходимлари; ғалабалар шуҳратига тўлиб тошган Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчилари — бутун совет кишилари янги турмуш ижодчилари, янги турмуш қураётган кишилардир. Ватанимиз ўзининг улуғворлигига ва шуҳратига ана шуларнинг фидокорона меҳнати туфайли эришди. **(Гулдурос қарсаклар).**

Совет халқи ўзининг эртаги кунига ишонч блан, бардам ва дадил қарайди. У, Коммунистик партия совет кишисининг бахтли бўлиши учун, шонли Ватанимизнинг тинч ривожланиши ва гуллаб-яшнаши учун ўзининг бутун кучини сарф қилаётганлигини билади. **(Давомли қарсаклар).**

Яшасин улуғ қаҳрамон халқимиз! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси жонажон Коммунистик партиямиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Барча совет кишиларининг бахт-саодати ва қувнаб яшаши учун Ватанимиз яна гуллаб-яшнасин! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Маркс—Энгельс—Ленин—Сталин байроғи остида янги ғалабалар сари, олға! **(Узоқ ва тўхтовсиз давом этган гулдурос овацияи. Ҳамма ўрнидан туради).**

Москва шаҳар Молотов сайлов округи сайловчиларининг 1954 йил 11 мартдаги йиғилишида

ўртоқ В. М. МОЛОТОВ нутқи

Ўртоқлар! Аввало сизларга ва Молотов округидаги ҳамма сайловчиларга мени СССР Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатиб, менга шунчалик юксак ҳурмат билдириб ишонч кўрсатганликларингиз учун самимий ташаккур айтишга ижозат берингиз **(Қарсаклар).**

Сайловчи ўртоқлар, сизнинг ишончингизни оқлашни ўзимнинг энг биринчи бурчим, коммунистик бурчим деб ҳисоблаяжакман. **(Қарсаклар).**

Партиямизнинг меҳнаткашлар орасида жуда катта ишончга сазовор бўлганлиги партиямиз эришаётган муваффақиятларнинг негизидир. Биз ҳаммамиз мана шу ишончнинг қадрига етишимиз лозим. Бу ишончни бундан буён ҳам мустаҳкамлаш, ўз халқига виждонан хизмат қилиш, меҳнаткашларни партиямиз, унинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати теварагида жипслаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш ҳарбир коммунистнинг муқаддас бурчидир. **(Давомли қарсаклар).**

Партия Марказий Комитетининг сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаати ҳаммангизга маълум. Шу Мурожаатда совет халқининг кейинги йиллардаги ишлари якунланди ҳамда ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги бундан кейин қилинадиган вазифалар белгилаб берилди.

Дастлаб, саноатимизнинг ўсганлиги мана шу якунларни кўрсатиб турибди. Шу нарсани айтиб ўтиш кифоядирки, 1953 йилда совет кишилари саноат ишлабчиқариши ҳажмини кўпайтириб, уни урушдан олдинги 1940 йилги даражадан икки ярим баравар ошириб юборишга муваффақ бўлдилар.

Ленининг оғир саноат халқ хўжалигини яшнатишнинг ҳам, мамлакат мудофаасининг ҳам негизи деб айтган кўрсатмаси ҳаммамизнинг эсимизда.

Совет халқи бу йўлда муҳим муваффақиятларга эришди. Буни оддий рақамлар кўрсатиб турибди.

1953 йилда 38 миллион тонна пўлат ишлаб чиқарилди ва 320 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилди, яъни 1940 йилдагидагига қараганда икки баравар кўп пўлат ва кўмир олинди. 1953 йилда электр қуввати урушдан олдинги 1940 йилдагига қараганда қарийб уч баравар кўп ҳосил қилинди ҳамда машина ва ускуналар қарийб тўрт баравар кўп ишлаб чиқарилди.

Мана шу фактлар оғир саноатимиз нақадар зўр куч блан юксалиб бораётганлигидан далолат беради. Қурилиш жуда кенгайиб ва ўсиб бораётганлиги натижасида, транспортимиз ривожланиб бораётганлиги, бутун халқ хўжалигининг техника базаси тинмай ошиб бораётганлиги туфайли ва, албатта, кадрларимизнинг таққослаб бўлмаслик даражада ўсганлиги туфайли мана шундай муваффақиятларни қўлга киритиш мумкин бўлди.

Шу блан бирликда оғир саноатни ривожлантириш ишида эришилган муваффақиятлар халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга ва қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш ишларини авж олдириб юборишга имкон берди.

Партия ва ҳукумат бирқанча қарорларда озиқ-овқат саноатини ва енгил саноатни юксалтиришни бутун чоралар блан тезлатиш, кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни бутун чоралар блан кўпайтириш тадбирларини белгиладилар. Шу тадбирларнинг натижалари ўтган йилнинг иккинчи ярмидаёқ кўринабошлади, ўша вақтда савдо шохобчаларимизда молларнинг миқдори анча кўпайди. Молларнинг сифатини яхшилаш учун, ассортиментини кенгайтириш учун, молларни жойларга етказиб беришни яхшилаш учун, истеъмолчиларнинг манфаатларини яхшироқ таъминлаш учун кураш ҳам авж олди. Фақат 1953 йилнинг ўзидагина 300 га яқин янги корхона ишга тушди, бу корхоналар халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқарабошлади. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноатининг ишлаб турган корхоналаридаги ускуналарнинг анчагина қисми янгиланмоқда.

Саноатимизни янада юксалтириш ундаги имкониятлардан, ишлабчиқариш резервларидан яхшироқ фойдаланишга кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Масалан, корхоналаримиз кўп ҳолларда бир меъёрда ишламаётганлигини, демак, етарли равишда уюшқоқлик блан ишламаётганлигини ким билмайди. Металлургияда ҳам, тошкўмир чиқаришда ҳам, химия саноатида ҳам, озиқ-овқат саноати корхоналарида ва шунингдек енгил саноат корхоналарида ҳам, айниқса кўп вақт машинасозлик корхоналарида ҳам ойнинг охиридагига қараганда ойнинг дастлабки ўн кунида анча суст суръат блан ишлаш одат бўлиб қолган. Шундай аҳволга чидаб туриш мумкинми? Корхонанинг ҳар ойнинг охирги ўн кунида эришган ишлабчиқариш даражаси ҳар сафар ундан кейинги ойнинг бошида пасайиб кетаверишини нормал бир аҳвол деб бўладими? Аммо агар бизнинг хўжалик ходимларимиз, инженерларимиз ва техникларимиз, бутун партия ташкилотларимиз ва бошқа ташкилотларимиз корхоналарнинг қатъий равишда бир меъёрда ишлайдиган бўлиши учун курашсалар ва ойнинг бошида ишлабчиқариш даражасининг пасайиб кетишига йўл қўймасалар, корхоналарнинг ишларини кўп жиҳатдан яхшилаган бўладилар ва саноат маҳсулотини янада анча кўпайтиришни таъминлайдилар. Москвалилар бу соҳада ҳам буни қандай қилиш кераклигини кўрсатиб беришда яхши ибрат бўлишлари мумкин.

Партия ва ҳукумат ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалигини юксалтириш масалаларига айниқса катта эътибор бермоқда. Партия Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми ва Марказий Комитетнинг яқинда ўз ишини тамомлаган Пленуми бу ишнинг ҳаммасини жуда катта кенг йўлга солиб юборди.

Партия чорвачиликни ва сабзавотчиликни юксалтириш вазифаларини, шунингдек техника экинларини янада юксалтириш вазифасини жуда катта куч блан илгари сурди. Шу блан бирликда партия ва ҳукумат бизга, дон хўжалигини янада анча юксалтириш, ғалла етиштиришни бутун чоралар блан кўпайтириш бутун қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг негизи бўлиши лозим, деб айтмоқдалар.

Биз қишлоқ хўжалиги соҳасида эришилган муваффақиятларга қаноатланаолмаймиз. Қишлоқ хўжалигининг ривожланиши саноатимизнинг ўсишидан ва аҳолининг тез ўсиб бораётган талабларидан кейинда қолаётганлигига кўз юмиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам бизнинг партиямиз социалистик индустрияни қудратли равишда ўстириш негизида яқин 2—3 йил ичида мамлакатимиз аҳолисининг халқ истеъмол қиладиган молларга ўсиб бораётган талабларини тўла-тўкис қондириш ва тез ривожланиб бораётган енгил ҳамда озиқ-овқат саноатини хомашъё блан тўла-тўкис таъминлаш вазифасини кечиктириб бўлмайдиган умумхалқ вазифаси қилиб қўйди.

Партия мамлакатнинг ҳамма районларида дон экинларининг ҳосилини оширишни бундан буён ҳам асосий вазифа деб ҳисоблайди. Шу блан бирқаторда янги ерларни ўзлаштириш йўли блан дон етиштиришни кўпайтириш вазифаси қўйилди.

Чунончи, яқин икки-уч йил ичида Қозоғистон, Сибирь Урол, Поволжье районларида ва қисман Шимолий Кавказ районларида ҳаммаси бўлиб камида 13 миллион гектар қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилиши лозим. Шу йилнинг ўзидаёқ МТСларга ва совхозларга янги ерларни ўзлаштириш учун 120 минг трактор (15 от кучига айлантириб ҳисоблаганда) ҳамда бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик машиналари ва автомобиллар юборилади. Мана шу қўйилган вазифанинг муваффақият блан ҳал қилиниши 1955 йилда мазкур ерлардан қўшимча равишда бир миллиард пуддан кўпроқ дон олинишини таъминлаши лозим.

Қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ишининг муваффақиятли бўлиб чиқишини таъминламоқ учун ҳозирги вақтда муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда.

Тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш жуда юксак даражага етди. Шу блан бирга машиналарнинг янгидан-янги типлари жорий қилинмоқда, бу машиналар колхозлардаги ва совхозлардаги меҳнатни кўп жиҳатдан енгиллаштиради ва меҳнат унумини анча оширади.

Партия халқ хўжалиги соҳасидаги ҳарбир тадбирнинг муваффақиятли бўлиши кадрларга, одамларга боғлиқ эканлигини назарда тутиб, кадрлар проблемасига ғоят катта эътибор бермоқда. МТСларни кадрлар блан мустаҳкамлаш учун, колхозларни мутахассислар блан таъминлаш учун кўп иш қилинмоқда.

Бундан ташқари, партия ва ҳукумат колхозлар ва колхозчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш соҳасида катта тадбирларни амалга оширмоқда, бу эса қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун зарур нарсадир. Маълумки, бирқанча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш нархларини ўзгартириш, қишлоқ хўжалик солиғига таaллуқли ишларни тартибга солиш ва бошқа баъзи шулар сингари тадбирлар амалга оширилди. Бу эса давлатдан анчагина пул ва материал сарфлашни талаб қиладики, МТСлар қурилишига, чорвачилик биноларини кенгайтиришга ва шу сингариларга бериладиган маблағлар ҳам шу жумладандир.

Мана шу тадбирларнинг ҳаммасини, шу жумладан колхозларни ва колхозчиларни иқтисодий жиҳатдан рағбатлантириш соҳасидаги янги тадбирларни ҳам ўтказиш вақтида партия ва ҳукумат ишчилар синфининг раҳбарлик ролини таъминлаган ҳолда, ишчилар синфи блан деҳқонларнинг иттифоқини янада мустаҳкамлаш зарурлигини кўзда тутади.

Улуғ Ленин бундай деган эди:

«Диктатуранинг олий принципи — пролетариат раҳбарлик ролини ва давлат ҳокимиятини сақлаб қолмоғи учун пролетариат блан деҳқонлар иттифоқини қўллашдир».

Ленин ишларининг улуғ давомчиси И. В. Сталин ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқи тўғрисидаги Ленин таълимотини қуйидагича тушунтириб берган эди:

«Ленин бизга, ишчилар синфининг деҳқонлар блан иттифоқи пролетариат диктатурасининг асосий принципидир, деб таълим берган эди. Биз буни унутмаслигимиз керак... Пролетариат диктатураси эса ишчилар синфи блан деҳқонларнинг иттифоқига таянади. Шу сабабдан, агар биз ишчилар синфи блан деҳқонларнинг иттифоқига путур етказсак ёки уни бўшаштирсак, бу вазифаларнинг ҳаммаси ҳавода муаллақ бўлиб қолиши мумкин».

Лениннинг бу принципи ўзининг муҳим сиёсий аҳамиятини ҳозирги шароитда ҳам йўқотмаганлигини ҳечким эсдан чиқармаслиги лозим. Биз буни эсда тутишимиз ва ишчилар синфининг колхозчи деҳқонлар блан ленинча иттифоқини мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилишимиз лозим, чунки бу иттифоқ бутун совет жамиятининг енгилмас маънавий-сиёсий бирлигининг негизидир ва, бинобарин, совет жамияти қудрати ва енгилмаслигининг негизидир. **(Гулдурос қарсаклар).**

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Сайловчиларнинг СССР Олий Совети депутатлигига кандидатлар блан учрашувлари

Ўртоқ В. М. МОЛОТОВ нутқининг охири

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Партия қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг аҳволини текшириб кўриб, давлат аппаратининг ишларидаги камчиликларга бизнинг э'тиборимизни янада зўр куч блан жалб қилди. Кўпинча одамлар блан жонли алоқа қилиш, ишнинг муҳим детальларини ўрганиш, амалий масалаларни чуқур ва конкрет билиш ўрнига канцеляриячилик-бюрократлик методлари блан, қоғозбозлик ва ёзма фармойишлар юбориш блан шуғулланадилар. Бундай аҳволга чидаб туриб бўлмайди. Партия бизнинг ҳаммамиздан камчиликлар устида бўладиган танқидни ва айниқса қуйидан—амалий тажрибаси бўлган кишилар томонидан қилинадиган танқидни бўғмасликни, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари мана шу танқидга сезгир бўлиб қулоқ солишларини ва бундан тегишли хулосаларни ўз вақтида чиқариб олишларини талаб қилмоқда.

Мамлакатимиз экономикасининг ёппасига юксалиб бориши асосида меҳнаткашларнинг фаровонлиги ошмоқда, ишчилар ва хизматчиларнинг реал ишҳақи тинмай ошмоқда, деҳқонларнинг даромадлари кўпаймоқда. Уруш тамом бўлганидан бери саноат ва озиқ-овқат молларининг чакана нархлари шу дамгача олти марта камайтирилди. Молларнинг нархларини камайтириш сиёсати қандайдир муваққат, ўткинчи тадбир бўлмасдан, балки Совет ҳокимиятининг бутун хўжалик фаолиятидаги асосий негизларнинг бири эканлигини эндиликда ҳамма кўриб турибди. (Қарсаклар).

Биз товар оборотини анча кенгайтириш имкониятига эга бўлдик. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина аҳолига бурноғи йилдагига қараганда 21 процент кўп мол сотилди. Коммунистик партия ва ҳукумат совет савдосини ташкил қилишни бутун чоралар блан яхшилашни ҳамда шаҳар ва қишлоқ исте'молчиларига хизмат кўрсатишни бутун чоралар блан яхшилашни ўз олдиларига вазифа қилиб қўймоқдалар.

Меҳнаткашлар учун уй-жой биноларни қуриш ҳақида партиямиз ва ҳукуматимиз муттасил ғамхўрлик қилмоқда. Душман оккупация қилиб турган вақтда вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларни қайтадан тиклаш учун бизга жуда кўп куч ва маблағ сарфлашга тўғри келди. Урушдан кейинги йилларда шаҳарларда ва ишчи посёлкаларида ишчи ва хизматчилар учун 183 миллион квадратметрдан кўпроқ уй-жой майдони қурилди. Шу вақт ичида қишлоқ жойларида колхозчилар ва қишлоқ интеллигенцияси учун тўрт миллиондан кўпроқ уй қуриб берилди. Шунга қарамай, бизда уй-жой етишмаётир, шунинг учун ҳам бу соҳада қилинган ишлар блан қаноатланиб бўлмайди. Вазифа шуки, меҳнаткашларнинг уй-жой шароитини янада ва анча яхшилаш имкониятига эга бўлмоқ учун уй-жой қурилишини янада кўпроқ кенгайтирайлик.

Халқимизнинг маданий талаблари тез ўсмоқда. Биз мактаблар, касалхоналар, болалар муассасалари ва маданий муассасалар қурилишини бутун чоралар блан кенгайтиришимиз зарур.

Бизнинг партиямиз Совет давлатидаги барча халқларнинг социалистик маданиятини ўстириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Бизнинг мамлакатимизда 57 миллиондан кўпроқ киши ҳозирги вақтда турли мактабларда ўқитилмоқда. Ахир, шу фактнинг ўзи ғалабаларимиз нақадар катта эканлигидан далолат бермайдими? Фақат ўтган йилнинг ўзидагина олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан кишиларнинг сони 220 мингга етди. Бу йил бу сон янада кўпаяди.

Мамлакатимиз халқларининг маданий кучлари тез ўсиб бораётганлигини ва уларнинг социалистик маданияти тинмай юксалиб бораётганлигини кўриб қувонмаслик мумкин эмас.

Биз совет фани ва техникасининг, совет сан'ати ва адабиётининг муваффақиятлари блан фахрланмоқдамиз. Бизнинг олимларимиз жаҳон фанини ривожлантиришда олдинги позицияларни тобора кўпроқ эгалламоқдалар. Атом қуввати олиш соҳасидаги муваффақиятлари блан олимларимиз ва техника арбобларимиз Совет давлатининг қувватини ошириш ва унинг халқаро обрўйини янада кўтариш ўзларининг ғайратларига ва амалий муваффақиятларига қанчалик боғлиқ эканлигини яққол кўрсатдилар. (Қарсаклар).

Социализмнинг ғалабаси халқларнинг тақдири учун нақадар улуғ аҳамиятга эга эканлигини мамлакатимизнинг тарихи яққол кўрсатди.

Эски вақтда, буржуа-помешчиклар тузуми вақтида, давлат халқлар ўртасида душманликни авж олдирмасдан, бутун-бутун халқлар бошига мустамлака-зулм режимини солмасдан, арман ва турк халқлари ўртасида душманликни авж олдирмасдан, антисемитизмни ва шу сингариларни авж олдирмасдан иш кўраолмас эди. Октябрь социалистик революцияси мана шу шармандали аҳволга хотима бериб, халқларнинг ва халқлар миллий маданиятининг эркин ривожланиши учун йўл очиб берди. Мамлакатимиз халқларининг қардошларча дўстлиги тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда.

Лоақал Россия блан Украина ўртасидаги ўзаро муносабатларни олиб кўрайлик.

Ма'лумки, Украинанинг Россия блан қайта қўшилганлигининг 100 йиллигини, 200 йиллигини ёки бошқа йиллигини халқ оммасининг иштироки блан кенг суратда нишонлаш масаласини эски вақтда ҳечким ҳам ўртага қўймаган эди. Ўша вақтда, Украинани зўрлаб руслаштириш шароитида, бундай масала қўзғолмаган эди. Эндиликда, Совет мамлакати халқлари эркин ривожланаётган шароитда, бошқача аҳвол вужудга келди. Украинанинг Россия блан қайта қўшилганлигининг 300 йиллигини биз бу йил Совет социалистик давлати шароитида украин ва рус халқларининг миллий байрами қилибгина нишонлаб қолмасдан, шу блан бирга, бу воқиани Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг ҳам катта байрами қилиб нишонлаймиз. (Қарсаклар).

Халқаро вазиятга келганда, кейинги вақтда бу соҳада сезиларлик ўзгаришлар рўй берди.

Агрессив кучлар ҳозир ҳам илгаридагидек ўз ишларини давом эттираётирлар, буни э'тиборсиз қолдириб бўлмайди, албатта. Зўр бериб қуролланиш давом эттирилмоқда. Агрессив лагерьдаги мамлакатларнинг ҳарбий бюджетлари ҳали ҳам аввалгидек ниҳоят даражада катта. Атом қуроли жамланмоқда. Европадаги ва бошқа қит'алардаги бирқанча давлатларнинг территорияларида Америка ҳарбий базалари қурилмоқда. Бу ҳарбий базалар Совет Иттифоқига ва халқ демократияси мамлакатларига қарши қаратилган базалардир.

Халқаро савдо соҳасида СССР га, Халқ Хитойига ва халқ-демократик давлатларга қарши қаратилган аввалги чеклашлар ва бема'ни камситиш чораларининг кўпчилиги ҳали ҳам сақланмоқда. Аммо капитализм мамлакатларида иқтисодий кризис аломатлари ўсиб бораётганлиги ва ишсизлик кўпайиб бораётганлиги сабабли, кўпгина давлатларнинг ҳаётий манфаатларига мос келмайдиган мана шу агрессив йўлни ўтказишда империалистик лагерь тобора кўпроқ муваффақиятсизликка ва шармандагарчиликка учрамоқда.

Ҳозирги вазиятни лоақал бундан бир йил аввалги аҳвол блан таққослаб кўрганимизда, халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш соҳасида ма'лум ютуқлар борлигини айтмасдан ўтиш мумкин эмас.

Корейдаги уруш тамом бўлганлигини эслатиб ўтишнинг ўзи кифоя қилади. Кореяда ярашбитимининг тузилганлиги Кореяда уруш бошлаган агрессив доиралар сиёсатининг барбод бўлганлигидан далолат беради. Уч йил давом қилган уруш ва жуда кўп берилган қурбонлар қаҳрамон корейс халқини ва хитой халқ кўнгиллиларини букаолмади, уларнинг шонли қаҳрамонликлари халқларнинг миллий-озодлик кураши тарихидан жой оладилар. (Давомли қарсаклар). Кореяда ярашбитимининг имзоланганлиги бутун тинчликсевар демократик лагерьнинг ғалабасидир.

Яна шу фактдан ҳам кўз юмиб бўлмайдики, яқинда Берлинда бўлиб ўтган кенгаш кейинги бирнеча йилдан бери буюк давлатларнинг кенгашлар ўтказишида рўй бериб келган ва узоқ давом қилган турғунликни ниҳоят, бузиб юборди. Иккинчи томондан, Берлин кенгашининг ўзи муҳим қадам қўйиб, Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикаси вакилларининг Жанвада кенгашини чақириш зарурлигини э'тироф қилди. Шу давлатларнинг вакиллари бошқа давлатларнинг вакиллари блан бирликда шу вақтгача ҳал қилинмасдан келаётган Корея масаласини ҳам, шунингдек Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш масаласини ҳам кўриб чиқиши лозим. Ҳинди-Хитой халқи ўз озодлиги ва миллий ҳуқуқлари учун узоқ вақтдан бери кураш олиб бормоқда.

Эндиликда Хитой Халқ Республикаси кенгашда бошқа буюк давлатлар блан бирқаторда ўзининг қонуний жойини оладики, совет кишилари буни мамнуният блан қайд қиладилар. (Давомли қарсаклар). Демак, халқаро воқиаларнинг ривожланиб бориши ҳал қилиш пайти келган халқаро проблемаларни ҳал этишда хитой халқининг ҳуқуқларини, шунингдек Бирлашган Миллатлар Ташкилотида Хитой Халқ Республикасининг ҳуқуқларини тиклашни борган сари энг зарур ва кечиктириб бўлмайдиган иш қилиб қўймоқда.

Халқаро кескинликни юмшатишда эришилган натижаларни қўлга киритишга Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати кўп жиҳатдан ёрдам берди. СССР нинг бу сиёсати халқаро муносабатлардаги кескинликни янада камайтиришга ва бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган сиёсатдир (Давомли қарсаклар). Шу блан бирликда Совет Иттифоқи ҳамкорлик қилишга ва амалий алоқаларни йўлга қўйишга ҳар икки томон учун фойда келтириши асосида интилаётган ҳамма мамлакатлар блан ҳамкорликни ва амалий алоқаларни ривожлантиришга ёрдам бермоқда.

Франция, Англия, Америка Қўшма Штатлари ва СССР Ташқи ишлар министрларининг яқиндагина ўз ишини тамомлаган Берлин кенгашида Германия проблемасига энг кўп э'тибор берилди.

Муҳокама вақтида шу нарса аниқландики, Франция, Англия ва Америка Қўшма Штатлари ҳукуматлари ҳозирги вақтда Германиянинг бирлигини демократик ва тинчликсеварлик негизларида қайтадан тиклаш вазифасини ўз олдиларига қўймаётирлар. Шу сабабли улар Германия блан сулҳ шартномаси тузилишига ҳам ўзларининг манфаатдор эканликларини кўрсатмаётирлар. Уч ғарбий давлатнинг Европага доир планлари ҳозирги вақтда Ғарбий Европадаги олти давлатнинг «Европа армияси» деб аталган армиясини тузишга уриниш блан боғлиқ бўлган планлардир. Бу армияда Ғарбий Германиянинг қайтадан тикланган қуролли кучлари ҳақиқатда асосий роль ўйнайди. Шу тариқа бу планлар Ғарбий Германияни қайтадан ҳарбийлаштиришга қаратилган планлар бўлиб, герман милитаризмини тиклашга олиб боради.

Табиийдирки, Совет Иттифоқи Германия масаласини ҳал қилишда мана шундай йўл тутилишига рози бўлаолмади.

Европадаги бошқа тинчликсевар мамлакатлар каби Совет Иттифоқи ҳам герман милитаризмини қайтадан тиклаш планларини ва гитлерчи генераллар бошчилигида герман қуролли кучларини қайтадан тиклаш йўлидаги ҳарқандай уринишларни рад қилмоқда. Иккинчи томондан, шу нарса мутлақо равшандирки, Ғарбий Германиянинг қайтадан ҳарбийлаштирилиши Европада янги уруш тайёрлашга интилаётган герман ҳасосчиларининг ва милитаристларининг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Совет Иттифоқи Европа давлатларининг янги ҳарбий гуруҳларини тузиш планларига Европадаги барча халқлар учун коллектив хавфсизлик вужудга келтиришдан иборат ўз таклифларини қарама-қарши қилиб қўйди.

Берлин кенгашида Совет ҳукумати Европа давлатларининг ижтимоий тузилишидан қат'ий назар уларнинг ҳаммаси учун тинчлик ва хавфсизликни та'минлаш мақсадида, «Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги Умумевропа шартномаси» проектини тақдим қилди. Бу масала устида битимга келинганда эди, бу нарса Европада тинчликни мустаҳкамлашга ва, шу блан бирликда, бутун халқаро вазиятдаги кескинликни камайтиришга кўп жиҳатдан ёрдам берган бўлур эди.

Совет делегацияси Умумевропа шартномаси проектини тақдим қилиш блан бир вақтда Европадаги барча халқларнинг коллектив хавфсизлиги принципини э'тироф қилиш шарти блан шу проектга лозим бўлган ўзгаришларни киритиш мумкинлигини дарҳол кўрсатди. Шу проект ҳақида шу дамгача айтилаётган танқидий мулоҳазалар бу совет таклифининг тинчликсеварлик аҳамиятини заррача камайтирганни йўқ.

Масалан, Америка Қўшма Штатларининг Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги шартномадан четда қолиши номатлуб бир ҳол деган гапларни айтишди. Лекин Берлин кенгашининг ўзида ҳам ҳечким тақдим қилинган проектга бу тўғрида тегишли тузатишлар киритиш мумкинлигини инкор қилмади.

Европада коллектив хавфсизлик тўғрисидаги шартнома Совет Иттифоқи Европадаги бошқа давлатларга нисбатан ма'лум даражада қувватли бўлганлиги сабабли Совет Иттифоқи сингари давлатлар учун устунлик—номатлуб устунлик вужудга келтириши мумкин деган гапларни айтишди. Броқ, Совет Иттифоқи Европа давлатларининг коллектив хавфсизлиги системасида ўзи учун бирор даражада алоҳида мавқи' берилишини да'во қилмайди.

Мана шуларни, шунингдек қилиниши мумкин бўлган бошқа мулоҳазаларни ва тузатишларни ҳам мазкур проектни бундан буён муҳокама қилиш вақтида тегишли равишда э'тибор бериб кўриб чиқиш ва ҳисобга олиш лозим.

«Умумевропа шартномаси» тўғрисидаги совет проекти хавфсизликни та'минлашнинг реал йўлини кўрсатиб беради. Бу проект Европа давлатларининг ҳарбий гуруҳларини, я'ни Европада янги урушга олиб борадиган ҳарбий гуруҳларини тузиш йўлидаги уринишларга йўл қўймайди. Бу проект тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро хавфсизлик манфаатларини кўзлаб халқларни жипслаштириш воситасидир. (Гулдурос қарсаклар).

Совет Иттифоқи бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлаш учун тинмай кураш олиб бормоқда. Лекин биз шуни биламизки, тинчликсевар Совет Иттифоқига қарши фитна-фасодлар ташкил қилиш йўлидаги уринишлар тўхтатилмаётир. Реакцион кучлар ҳамманинг кўз олдида янги уруш тайёрлаш сиёсатини ўтказаётирлар, бу блан ҳисоблашмаслик мумкин эмас. Шу сабабли партия ва ҳукумат халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатишга интилиш блан бирга Совет давлатининг қудратини бутун чоралар блан кучайтириш тўғрисида, совет халқининг тинч меҳнатини ва Ватанимизнинг хавфсизлигини қўриқлаб турган Совет Иттифоқи Қуролли Кучларини бундан буён ҳам тинмай мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш тўғрисида ғамхўрлик қилмасликлари мумкин эмас. (Гулдурос, давомли қарсаклар).

Эндиликда демократия ва социализмнинг қудратли лагери Совет Иттифоқи блан бирликда тинчлик посбони бўлиб турибди. Совет ва хитой халқларининг улуғ иттифоқи ва қардошлик дўстлиги Узоқ Шарқдаги ва бутун дун'ёдаги тинчлик ишларини мустаҳкамламоқда. (Қарсаклар).

Совет Иттифоқининг Польша, Чехословакия, Венгрия, Руминия, Болгария, Албания, Корея Халқ-Демократик Республикаси, Мўғулистон Халқ Республикаси ва Германия Демократик Республикаси блан қардошларча дўстлиги ва ҳамкорлиги борган сари кўпроқ мустаҳкамланмоқда. Тинчлик, демократия ва социализм лагери бошқа мамлакатларда тинчликнинг актив тарафдорлари бўлган кўпмиллионлаб кишилардан кучли мадад олмоқда, халқларнинг ўсиб бораётган мададига таянмоқда.

СССР Олий Советига сайлов Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсати учун катта синовдир. Шу блан бирликда бу сайлов совет халқини партия ва ҳукумат теварагига янада жислаштиришга хизмат қилади.

Коммунистлар блан партиясизларнинг халқ блоки ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда, партиямизнинг кенг меҳнаткашлар оммаси блан ўсиб бораётган алоқаси ва халқимизнинг партия теварагига жипслашганлиги шу блокда ўз ифодасини топмоқда! (Гулдурос, давомли қарсаклар).

Коммунистик партия, Совет ҳукумати ва қаҳрамон совет халқининг улуғ бирлиги ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда! (Гулдурос, давомли қарсаклар).

Яшасин совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи бўлган Коммунистик партия! (Гулдурос, давомли қарсаклар).

Яшасин коммунизм қураётган улуғ совет халқи! (Гулдурос овация узоқ вақт тўхтамай давом қилади. Ҳамма ўрнидан туради).

Тошкент-Ленин сайлов округи сайловчиларининг 1954 йил 11 мартдаги йиғилишида

ўртоқ Л. М. КАГАНОВИЧ нутқи

Азиз ўртоқлар! Менинг кандидатурамни СССР Олий Совети депутатлигига кўрсатиб, менга юксак ишонч билдирганликларингиз учун сизларга ва Тошкент-Ленин сайлов округидаги барча сайловчиларга ўзимнинг самимий ташаккуримни билдираман. Сизларнинг ишончингизни, аввало, шонли ленинчи партиямизга бўлган ишонч деб биламан. Сизларни ишонтириб айтаманки, улуғ партиямизнинг а'зоси бўлишим блан мен бундан буён ҳам халқ бахти учун, коммунизм учун курашда ўз кучимни аямайман, гениал Ленин, унинг ишларининг улуғ давомчиси Сталин, жонажон Коммунистик партиямиз та'лим бериб ўргатганидек, халқнинг ишончини ҳаммавақт қадрлайман. (Гулдурос қарсаклар).

СССР Олий Советига депутатлар сайлаш давлатимизнинг ҳаётида ва Совет Иттифоқининг ҳарбир гражданининг сиёсий фаолиятида энг катта воқиадир. Сайловлар бутун ишимиз учун синов бўлиши блан бирга, меҳнаткашлар оммасининг ҳамма кучларини ва ижодий ғайратини коммунистик қурилишнинг янги улуғвор вазифаларини ҳал этиш учун ҳам сафарбар қилади.

Совет сайловчилари, улуғ Ватанимизнинг тўла-тўкис хўжайини бўлган бутун халқ қилинган ишларга якун ясайди, бор камчиликларни танқид қилиб очиб ташлайди ва коммунизм сари ғолибона ҳаракат қилиб боришимиздаги йўлларни белгилаб беради. Совет социалистик демократиянинг энг муҳим хусусиятларидан бири, унинг буржуа демократиясига нисбатан энг буюк афзалликларидан бири мана шунда. Улуғ Ленин пролетар демократияси, Совет ҳокимияти «ҳарқандай буржуа демократиясига ва ҳарқандай демократик буржуа республикасига қараганда миллион марта кўпроқ демократик» эканлигини уқтириб, буржуа демократияси «ҳаммавақт — капитализм даврида ҳам — тор, чекланган, сохта, мунофиқона бўлиб қолади, бойлар учун жаннат, эксплуатация қилинувчилар учун, камбағаллар учун тузоқ ва фрибгарлик бўлиб қолади», деб ёзган эди.

Улуғ Коммунистик партия совет халқига бошчилик қилаётганлиги учун ҳам бизнинг мамлакатимиз ҳарсафар СССР Олий Советининг сайловига яна ҳам юксалиб, янги ғалабалар блан келмоқда. Халқ ўз партиясини севади, партия ўзининг ташкил топганидан буён ўтган 50 йил давомида ишчилар синфига ва барча меҳнаткашларга уларни капиталистлар ва помешчиклар зулмидан озод қилиш ишига, халқларнинг озодлиги учун, коммунизм ғалабаси учун курашиш ишига фидокорона содиқ бўлганлигини исбот қилиб берди.

Шунинг учун ҳам партиямизнинг халқ блан бирлиги абадий мустаҳкам ва бузилмас бўлиб келди ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади. (Гулдурос қарсаклар).

Мамлакатимиз СССР Олий Совети сайловига ўз кучлари гуллаб-яшнаётган, коммунистик қурилиш соҳасида янги буюк ғалабаларга эришаётган бир вазиятда келмоқда. Биз чуқур ватанпарварлик қувончи блан айтаоламизки, Совет давлати урушдан кейинги даврда халқ хўжалигини тиклаш ва янада ривожлантиришдан иборат энг қийин вазифани четдан ҳечқандай ёрдам олмасданоқ уддалади, чунки биз жаноб маршаллар ва бошқа «эҳсонпарварлар» «ёрдами»дан воз кечдик. Биз бу вазифани ўз кучларимиз блан бажардик ва Улуғ Ватанимизнинг мустақиллигини, қудратини ва шуҳратини сақлабгина қолмай, балки кўп даража мустаҳкамладик, унинг халқаро миқ'ёсдаги обрў-э'тиборини оширдик. (Қарсаклар).

Бизнинг мамлакатимизда СССР давлат ҳокимиятининг олий органига сайлов ўтаётган ваз'иятни характерлаб берадиган асосий нарса **мамлакатимизнинг янги буюк юксалиш даврига кирганлигидир.**

Совет халқи урушдан кейинги биринчи бешйилликни муваффақият блан бажариб, жуда тез сур'атлар блан олға борди ва тинч меҳнатимизни тўхтатиб қўйган уруш бошланган вақтдаги даражадан кўп даража ўзиб кетди. Ўтган тўрт йил ичидаги тараққиётимизнинг сур'ати асосий кўрсаткичлар бўйича 1946 — 1950 йиллар даври сур'атидан анча юқоридир.

СССРда саноат ишлабчиқаришининг ҳажми кейинги тўрт йил ичида 73 процент ортди. Оғир саноатни ривожлантиришда янги катта муваффақиятларга эришганлигимиз бизни айниқса қувонтиради, оғир саноат ҳаммавақт хўжалигимизни гуллатиб-яшнатишнинг ва мамлакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашнинг асосий базаси бўлиб келди ва шундай асосий база бўлиб қолади.

Ўзбекистон ССРнинг саноати муваффақият блан ривожланмоқда.

Шу блан бирга, халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи саноат тормоқлари ҳам ўсди. Ўсишимиз катта бўлса ҳам бу бизни қаноатлантирмайди, чунки совет кишиларининг талаби, уларнинг мана шу молларга бўлган иштаҳалари тез ўсмоқда. Демак борган сари ошиб бораётган иштаҳага қарши курашмасдан, балки бу иштаҳани ҳартомонлама қондириш учун курашиш керак. (Кулги. Қарсаклар). Партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни икки-уч йил ичида кескин суратда кўпайтиришни ва бу молларни мўл-кўл қилишни кўзда тутган катта программани ишлаб чиқдилар. Бу вазифа муваффақият блан бажарилади, бунга халқ амин бўлсин. (Гулдурос қарсаклар).

Бу вазифани бажармоқ учун фақат янги корхоналар қурибгина қолмай, балки ишлаб турган корхоналардаги ҳамма резервларни ишга солиш, айниқса илғор иш методларини оз кишилар ўртасидагина ёйиш блан қаноатланмай, балки кўпчилик ўртасида ёйиш, корхоналарнинг чидаб бўлмас даражада нотекис ишлашини тугатиш, я'ни маҳсулот биринчи декадада иккинчи ва учинчи декадалардагига қараганда анча кам ишлаб чиқарилаётганлиги каби ҳолни тугатиш, декаданинг биринчи кунлариданоқ ишлабчиқариш қувватларидан тўла-тўкис фойдаланиш, илғорларнинг планларни ошириб бажаришда эришаётган натижаларини йўққа чиқариб қўяётган қолоқ корхоналарни илдамлатиш, янги техникадан яхши фойдаланиш ва маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ҳам керак.

Мамлакатимиз социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда жиддий муваффақиятларга эришди. Лекин шаҳарларда аҳолининг ошганлиги, халқ исте'молининг ўсганлиги, тез ривожланаётган енгил ва озиқ-овқат саноатини хомаш'ё блан тўла та'минлаш зарурлиги қишлоқ хўжалик маҳсулотини жуда кўпайтиришни талаб қилмоқда, чунки ҳозирги даража бизнинг эҳтиёжларимизни қондираолмайди.

Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми ва яқинда бўлиб ўтган Пленуми Қозоғистонда, Сибирьда, Уролда, Поволжьеда ва мамлакатнинг бошқа районларида қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш юзасидан катта программани белгилади. Бу — ўз миқ'ёси жиҳатидан қийин ва зўр вазифадир, бу вазифани бизнинг партиямиз каби қудратли куч раҳбарлик қилаётган Совет давлатигина бажараолади. (Қарсаклар).

Ўзбекистонли ўртоқларимиз ҳам партия ва ҳукуматнинг қарорларидан ўзлари учун тегишли хулосалар чиқариб оладилар, албатта. Пахтачиликдаги энг катта камчиликлардан бири шуки, колхозларнинг учдан бир қисми паст ҳосил олмоқда. Кузги шудгорлашда кейинда қолиш ҳоллари юз бермоқда. Колхозларни мустаҳкамлаш, айниқса уларни тажрибакор раислар блан мустаҳкамлаш, ҳамма колхозларда пахта ҳосилини оширишга эришиш, ирригация шохобчаларини кенгайтириш ва улардан фойдаланишни яхши йўлга қўйиш, янги ерларни ўзлаштириб бориш зарур.

Ўзбекистоннинг пахтачилик соҳасида эришган муваффақиятлари шубҳасиз катта. Лекин бу соҳада эришилган муваффақиятлар ҳам бизни қаноатлантираолмайди. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети яқинда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида катта қарор қабул қилдилар. Биз шунга аминмизки, ўзбек халқи Ўзбекистон Коммунистик партияси ва ҳукумати раҳбарлигида бу вазифани муваффақият блан бажаради ва халқ исте'мол қиладиган молларни тез муддат ичида мўл-кўл қилиш ишига ўз ҳиссасини қўшади. (Гулдурос қарсаклар).

Халқ хўжалигини ривожлантиришда транспорт катта роль ўйнайди. Улуғ Ленин саноат блан деҳқончиликни бирбирга боғлашда транспорт моддий негиз эканлигини уқтириб ўтган эди. Транспорт халқ хўжалигидаги ўсаётган тормоқларнинг юк ташиш эҳтиёжларини қондирибгина қолмасдан, балки халқ хўжалиги тормоқларининг ривожланишини тўхтатиб қўймаслик учун уларнинг ривожланиш даражасидан ўзиб кетиши лозим.

Халқ хўжалигининг бошқа тормоқларидаги сингари, транспорт соҳасида ҳам ўтган тўрт йил ичида талай ютуқларга эришдик. Биз уруш давридаги вайроналикларни тугатиш блангина чекланиб қолмай, балки транспортни ривожлантириш учун ҳам жуда кўп ишлар қилдик. Янгидан вужудга келтирилган автомобиль транспортининг юк ташишдаги аҳамияти ошмоқда.

Броқ, мамлакатда озиқ-овқат маҳсулотларини ва халқ исте'мол қиладиган молларни мўл-кўл қилиш ишида саноат ва қишлоқ хўжалиги олдига янги катта вазифалар қўйилганлиги муносабати блан ҳозирги вақтда бизнинг олдимизда транспорт проблемаси яна ниҳоятда муҳим проблема бўлиб турибди, чунки темир йўл, сув, автомобиль транспорти олдига янги, юксак талаблар қўйилмоқда. Аввало транспортчиларнинг ўзлари юк ташишда ҳам, пассажир ташишда ҳам ўз ишларидаги камчиликларни тугатишлари, транспортнинг ички резервларини сафарбар қилишлари зарур. Бу эса даставвал, мавжуд қувватлардан яхши фойдаланишни, транспорт ходимларининг меҳнат унумини оширишни, поезд ва кемалар қатновининг сур'атини тезлатишни ҳамда поезд ва кемаларнинг бекор туришини қисқартишни, поездларга ортиладиган юкни оширишни, кемаларнинг юк ташиш қувватидан янада яхшироқ фойдаланишни ва ҳамма ишларни, айниқса пассажирларга хизмат қилишни янги босқичга кўтаришни талаб қилади.

Кўп юк ортилган поездларни бошқариб борувчи моҳир машинистлар — Иванов, Блинов, Блаженовларнинг ва уларга эргашувчиларнинг илғор иш тажрибаси темир йўл учун катта аҳамиятга эга. Бу машинистлар нормадан бир ярим-икки баравар кўп юк ортилган поездларни бошқармоқдалар. Лекин бу ҳаракат ҳали оммалашган эмас. Сув транспортида капитан Пушкарёвнинг кемаларни юргизишдаги илғор методи, я'ни шатакка олиш методини кенг жорий қилиш лозим, бу метод кемаларнинг қатновини тезлатади ва юк ташишни оширади.

Юк ва пассажирлар ташишни кўпайтириш учун транспортнинг резервларини сафарбар қилиш блан бирқаторда, транспорт қувватларини ривожлантириш, унинг қатнов қобилиятини ошириш, қурилиш ишларини кучайтириш, темир йўлларни, денгиз ва дар'ё транспортини энг янги техника блан та'минлаб бориш, янги қудратли паровозлар, тепловозлар ва электровозлар қуриш, янги денгиз ва дар'ё флоти қурилишини кенг миқ'ёсда ривожлантириш, автомобиль транспортини кучайтириш зарур. Биз ишонамизки, барча транспортчилар ва, биринчи навбатда, темирйўлчилар халқ олдидаги ўз ватанпарварлик бурчларини шараф блан бажарадилар, олға борадилар ва юк ташиш ишларини бажариш блан халқ хўжалигимизнинг янада гуруллаб ўсишини та'минлайдилар. (Қарсаклар).

Аҳолига хизмат қилиш соҳасида алоқа органлари — почта, телеграф, радио, телефон ишларини яхшилаш — энг муҳим вазифадир. Гарчи биз бу ишда жиддий ютуқларга эришган бўлсак ҳам, броқ сон жиҳатдан ҳам, сифат жиҳатдан ҳам ўсган эҳтиёжларни қондираолганимиз йўқ.

Саноатимиз ва транспортимиз эришган ютуқларда қурувчилар катта роль ўйнадилар. Улар жуда катта-катта ишлар қилдилар.

Кейинги тўрт йил ичидагина саноат, қишлоқ хўжалик корхоналари, маданий-маиший муассасалар ва уй-жойлар қурилишига 500 миллиард сўмдан ортиқ, ёки аввалги тўрт йилдагига қараганда 57 процент кўп маблағ сарфланди. Урушдан кейинги йиллар ичида шаҳар ва посёлкаларда ишчи ва хизматчилар учун 183 миллион квадратметрдан кўпроқ уй-жой қурилди ҳамда колхозчилар ва қишлоқ интеллигенцияси учун 4 миллиондан кўп уй қурилди. Ўзбекистонда шу йиллар мобайнида 750 минг квадратметр, шу жумладан 1950 — 1953 йилларда 700 минг квадратметр уй-жой фойдаланишга топширилди.

Дун'ёнинг ҳечбир мамлакатида қурилиш сур'ати биздаги даражага етган эмас, шундай бўлсада, бизда уй-жойлар етишмайди. Ҳозирги вақтда ҳамма эҳтиёжлар орасида уй-жойга бўлган эҳтиёж жуда катта деб айтсам хато қилмайман деб ўйлайман. Партия ва ҳукумат бу масалани мумкин қадар тезроқ ҳал этиш чораларини кўрадилар. (Қарсаклар).

Биз бинокорларимизнинг хизматини тақдирлаш блан бирқаторда, уларнинг ишларидаги жиддий камчиликлардан ҳам кўз юмаолмаймиз. Бинокорлар бинолар қуриш юзасидан белгиланган муддатларни узайтириб юбормоқдалар, механизмлардан ёмон фойдаланмоқдалар, қурилишлар қимматга тушиб кетмоқда. Типовой проектлар тузиш ишига етарли баҳо бермаётирлар.

Бизнинг архитекторларимиз анча ўсдилар ва архитектура проектларининг сифатини яхшиладилар. Лекин, уларнинг ишларида камчиликлар бор. Улар ташқи формага камроқ берилиб, квартираларнинг ички тузилишига, сифатига ва қулайликларига кўпроқ э'тибор беришлари лозим. Фасади чиройлик бўлсаю, квартираларнинг ўзи ноқулай бўлса, бундан нима фойда. Ҳам чиройли, ҳам қулай бўлсин. (Қарсаклар).

Қурилиш материаллари саноати халқ хўжалигининг йирик индустриал тормоғи ва қурилишнинг материал базаси бўлиб қолди. Бу саноат темир бетон, катта шлакоблоклар, эффектив ғишт ва яхшиланган санитария техникаси ишлаб чиқаришни ривожлантириш лозим.

Бинокорлар ишидаги шу камчиликларнинг ҳаммасини тугатиш омманинг моддий фаровонлигини кўтариш соҳасида, айниқса уй-жойлар, мактаблар, касалхоналар ва бошқа маданият муассасалари қуриш соҳасида партия ва ҳукуматнинг белгилаган катта ва жиддий программасини амалга оширишнинг энг муҳим шартидир.

Саноат, қишлоқ хўжалиги соҳасида эришилган ютуқлар ва умумий иқтисодий юксалиш натижасида халқ оммасининг моддий фаровонлиги ва маданий даражаси жиддий суратда кўтарилди. Аммо биз халқнинг моддий фаровонлигини яқин йиллар ичида янада кўтаришни ҳамда озиқ-овқат ва саноат молларини етарли бўлишини та'минлашни хоҳлаймиз ва бу ишларни амалга оширишимиз лозим. Шу блан бирга савдо-сотиқ ишларини яхши уюштиришимиз ва исте'молчига яхши хизмат қилишимиз керак.

Камчиликлар тўғрисида гапиришимиздан мақсад уларни тугатишдир. Бизнинг ўз камчиликларимизни танқид қилишимиздан душманлар фойдаланиб: ана, кўрдингизми, уларда камчиликлар ва қийинчиликлар бор, деб айтишларидан қўрқмаймиз. Биз душманлар учун яшаётганимиз йўқ, биз улар мақтасин деб ишлаётганимиз йўқ ва уларнинг тиш қайрашларидан қўрқмаймиз. Йўқ, биз халқимизнинг бахт-саодати учун, тиш қайровчи душманлар ич-ичидан зил кетсин деб яшамоқдамиз ва яшаймиз, шу ниятда курашмоқдамиз ва курашамиз. (Қарсаклар).

Агар уруш бўлмаганда эди, бутунги кунда биз саноат ва озиқ-овқат молларини мўл-кўл қилиб юборган бўлар эдик, буни биз биламиз. Биз тўртинчи бешйилликда 1943 йилдан кейин, оғир индустрияни юксалтириш базасида халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ва қишлоқ хўжалигини тараққий эттиришни гигант миқ'ёсда авж олдирган бўлар эдик .Уруш бизнинг тўла фаровонлик сари олға ҳаракат қилишимизга халақит берди ва бу ҳаракатимизни тўхтатиб қўйди. Биз ўзимизнинг куч-қувватимизни хўжаликни тиклашга ва даставвал, оғир индустрияни тиклашга сафарбар қилишимиз лозим бўлди.

Урушдан аввалги 13 йил мобайнида биз куч-қувватимизни Ленин планини бажаришга — мамлакатимизни индустриялашга, ишлабчиқариш воситалари ишлаб чиқаришни жуда тез сур'ат блан ривожлантиришга сафарбар қилдик ва бу бирдан-бир тўғри йўл эди. Агар биз шундай қилмаганимизда, Улуғ Ватан урушида ғалаба қозонмаган бўлар эдик ва биз кўп асрлар мағлубиятда қолган бўлар эдик. Тарихда мисли кўрилмаган, ўзининг ҳажм ва сур'атлари жиҳатидан ниҳоятда оғир бу вазифа шонли Коммунистик партия ва унинг ўртоқ Сталин бошлиқ Марказий Комитети раҳбарлик қилган совет халқининг қаҳрамонона ишлари натижасида муваффақият блан бажарилди. (Қарсаклар).

Партиямизнинг бутун сиёсати марксизм-ленинизмнинг илмий асосига қурилгандир. В. И. Ленин бундай деб ёзган эди: «Революционер ва социализм тарафдори бўлиш ёки умуман коммунист бўлишнинг ўзи кифоя қилмайди. Ҳарбир алоҳида пайтда занжирнинг муҳим халқасини топиб олабилиш ва бутун занжирни сақлаб қолмоқ ҳамда навбатдаги халқага ўтишга мустаҳкам замин тайёрламоқ учун ана шу муҳим халқани бор куч блан маҳкам ушлаб олиш керак...»

Янги халқа — халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни юксалтиришдир. Биз коммунистик қурилиш умумий занжирининг навбатдаги халқасига ўтишга мустаҳкам замин тайёрламоқ учун ҳозир бор кучимиз блан шу халқани ушлаб олдик; янги халқа аввалги халқани — оғир индустрияни инкор этмайди, балки, аксинча, унинг базасидагина мавжуд бўлиши мумкин. Биз бундан буён ҳам бу халқани қўлимизда маҳкам тутамиз, оғир саноатни ҳартомонлама олға ривожлантирамиз.

Партия халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ҳамда аҳоли учун озиқ-овқат ва енгил саноат учун хомаш'ё манбаи бўлган қишлоқ хўжалигини ривожлантириш халқасини ушлаб олди ва бу халқани қўлидан чиқармайди ҳамда коммунистик жамият қуришга мустаҳкам равишда ўтишни та'минлайди. (Гулдурос қарсаклар).

Ўтган ярим йил ичида партия Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети ишчилар синфининг деҳқонлар блан иттифоқини мустаҳкамлаш ва коммунизм қуриш учун қишлоқ хўжалиги ва халқ исте'мол қиладиган моллар саноати юзасидан катта тарихий аҳамиятга эга бўлган бир қанча муҳим қарорларни ишлаб чиқдилар ва қабул қилдилар.

Иттифоқчи республикалар экономикаси ва маданиятининг янада гуллаб-яшнаганлиги, социалистик миллатларнинг янада мустаҳкамланганлиги, тенг ҳуқуқли халқларнинг қардошларча дўстлиги — жуда катта ютуқдир, биз СССР Олий Совети сайловига ана шундай ютуқ блан келмоқдамиз, тенгҳуқуқли халқларнинг қардошларча дўстлиги эса, кўпмиллатли Совет давлати қудратининг асоси ва енгилмас кучининг манбаи бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини байрам қилиш бу дўстликнинг ёрқин ифодасидир.

Октябрь революцияси таг томиридан қўпориб ташлаган чоризм ўрнига — халқлар тюрьмаси ўрнига социалистик миллатлар қардошларча дўстлигининг улуғвор биноси қурилди. Улуғ рус халқи озод халқлар оиласининг етакчи кучидир. (Қарсаклар). Империализм бўйинтуруғи остида яшаётган халқлар ҳозир ҳам ўз бошларидан кечираётган ҳамма кулфатлар — социал ва миллий зулм ҳамда ирқий ваҳшийлик СССР халқлари учун узоқ ўтмиш бўлиб қолди.

СССР Конституциясида бундай деб ёзилган: «СССР гражданларининг миллати ва ирқидан қат'ий назар, хўжалик ва давлат ҳаётининг, маданий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида тенгҳуқуқли бўлишлари ўзгармас қат'ий қонундир.

Гражданларнинг ирқига ва миллатига қараб уларнинг ҳуқуқларини тўғридан-тўғри ёки бошқа йўллар блан бирор йўсинда чеклаб қўючи ёки, аксинча, уларга тўғридан-тўғри ёки бошқа йўллар блан имтиёзлар берувчи, шу блан бирга, ирқий ёки миллий жиҳатдан устунликни ёхуд душманликни ва камситишни тарғиб қилувчилар қонунга мувофиқ жазоланади».

Коммунистик партия амалга ошираётган миллий сиёсат саноат ва қишлоқ хўжалигини, халқ оммаси фаровонлиги ва маданиятини тўхтовсиз ўсишини, халқлар дўстлигини мустаҳкамлашни та'минлаётганлигини Совет Иттифоқи халқларининг бирлашган оиласида жуда муҳим ўрин тутаётган Ўзбекистон ССР мисолида айниқса ёрқин кўриш мумкин.

(ОХИРИ ТЎРТИНЧИ БЕТДА)

Ўрток Л. М. КАГАНОВИЧ нутқининг охири

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Шарқдаги совет республикалари ва, биринчи навбатда, Ўзбекистон четэл Шарқидаги озодликка ташна бўлган юз миллионларча меҳнаткашлар учун маёқдир. Империалистлар четэл Шарқидаги меҳнаткашларни талаш, эзиш, қул қилиш об'екти деб ҳисоблайдилар.

Империализм мустамлака халқларини эзишдаги ваҳшиёна «ҳуқуқларидан» воз кечишни хоҳламайди. Империализм зулмини улоқтириб ташлашга ва буюк давлат—тинчлик, демократия ва социализм лагерининг қудратли кучини вужудга келтиришга «жур'ат этган» Хитой Халқ Республикасига империалистлар қаҳри-ғазабларини сочмоқдалар. Мўғулистон Халқ Республикаси, Корея Халқ-демократик Республикаси ва курашаётган Вьетнам тинчлик, демократия ва социализм лагерида фахрли ўрин тутмоқдалар.

Ҳозирги вақтда Осиё ва Африка мамлакатларида миллий-озодлик ҳаракати янада зўрайиб кетганлигини кўриб турибмиз. Империалистларнинг уйдирмаларига қараганда, бу ҳаракатни биз ташкил қилаётган эмишмиз, бу кулгили уйдирмадир. Бу ҳаракатни империализмнинг ўзи ўтказаётган зулми ва аҳмақона сиёсати блан ташкил қилмоқда. Империализм мустамлака системасининг, шу блан бирга, бутун империализм системасининг кризиси кескинлашиб кетганлиги ҳозир яққол кўриниб турипти.

Уларнинг асабийлашаётганликлари ҳамда юзага келган халқаро аҳволни зўравонлик йўли блан ҳарқандай қилиб бўлса ҳам ўзгартиришга интилаётганликлари ва бунинг «чораси» деб уруш чиқаришга ҳаракат қилаётганликларининг сабаби ҳам ана шундадир. Худди шунинг учун ҳам, улар халқаро вазиятда кескинлик туғдирмоқдалар, зўр бериб қуролланишни авж олдирмоқдалар.

Броқ, империалистларнинг ниятларини халқлар чиппакка чиқармоқдалар. **(Қарсаклар)**. Тинчлик учун кураш ҳаракати ер шаридаги аҳолининг жуда кенг оммалари ўртасида ёйилди.

СССР Олий Советига бўлиб ўтган аввалги сайлов даврида ва ундан кейинги даврда халқаро аҳвол ғоят кескинлашган бир шароитда партиямиз ва Совет ҳукумати уруш иғвогарларига тинчлик ишини бузиш имкониятини бермаслик учун қат'ият блан ва оғишмай тинчлик учун курашиш сиёсатини амалга ошириб келмоқдалар, империалистларнинг ниятларини пучга чиқармоқдалар, уларни халқлар олдида фош қилиб ташламоқдалар. Шу блан бирга, биз мамлакатимизнинг актив мудофаасини тинмай мустаҳкамламоқдамиз.

Совет Иттифоқи тинчлик учун, халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш учун, уруш оловини ёқувчиларни фош қилиб ташлаш учун курашишдек улуғ ва шарафли ишда жиддий муваффақиятларга эришди.

Кореяда кўтарилган, бутун Узоқ Шарққа ва ҳатто, бутун дун'ёга ёйилиш хавфини туғдирган уруш алангаси ўчирилди. Қаҳрамон корейс халқи ўзининг ҳақиқий дўстлари ёрдамига таяниб, империалистик агрессияни даф' қилди, ўз озодлигини сақлаб қолди ва яна тинч ижодий меҳнат қилишга киришди. **(Қарсаклар)**.

Тўрт давлат ташқи ишлар министрларининг яқинда бўлиб ўтган Берлин кенгаши ҳам аҳамиятга эгадир, бу кенгаш тўғрисида ҳукуматимизнинг расмий баёноти э'лон қилинди.

Партия, ҳукумат ва барча меҳнаткашлар бундан буён ҳам тинчлик учун ва халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш учун курашиш блан бирга, хушёрликни оширадилар, мамлакатимизнинг мудофаа қудратини ва, аввало шонли Қуролли Кучларимизнинг қудратини мустаҳкамлайдилар. **(Гулдурос қарсаклар)**.

Совет Иттифоқи буюк тоғдек мустаҳкамдир, у, коммунизмнинг енгилмас қал'асидир. **(Қарсаклар)**. Бу қал'а бизнинг мустақиллигимизга ва ғалабаларимизга қасд қиладиган душманларга ҳарвақт зарба бераоладиган бўлиши учун бу қал'ани фақат севибгина қолмай, уни мукаммаллаштириш ва мустаҳкамлаш керак. Бу ишда биз қудратли тинчлик, демократия ва социализм лагерининг хайрихоҳлигига ва қўллаб-қувватлашига, улуғ Хитой Халқ Республикаси блан ва барча халқ демократияси мамлакатлари блан қардошларча иттифоққа таянамиз. **(Қарсаклар)**.

Биз ўз давлатимизни, аввало, хўжаликни янада юксалтириш, давлат органларининг ташкилий-хўжалик ролини ошириш, социалистик қонунчиликни қат'ий амалга ошириш йўли блан мустаҳкамлашимиз лозим. Биз давлат аппаратининг ишларини яхшилашимиз, канцеляриячилик ва бюрократизм элементларини қуритишимиз лозим.

Биз совет ҳокимияти органларининг омма блан алоқасини мустаҳкамлашимиз ва кучайтиришимиз, социалистик мусобақани ва меҳнаткашлар оммасининг ижодкорлигини ҳаржиҳатдан ривожлантиришимиз лозим. Меҳнаткашлар оммаси бундан буён ҳам курашиш ва ғалабаларга эришиш учун ўзларининг жонажон Совет ҳукумати теварагига янада маҳкамроқ жипслашадилар. **(Қарсаклар)**.

Совет Иттифоқининг улуғ Коммунистик партияси халқимизнинг раҳбар кучи бўлиб келди, раҳбар кучидир ва бундан буён ҳам раҳбар кучи бўлиб қолади.

Бутун дун'ё меҳнаткашларининг гениал йўлбошчиси Ленин бундан 50 йил илгари тузган улуғ партия халқларнинг бахт-саодати учун, золимларга ва қулдорларга қарши курашда халқ блан чамбарчас боғланган.

Жангларда чиниққан партиянинг коллектив раҳбари бўлган Марказий Комитет партиямизга бошчилик қилмоқда. Марказий Комитет партияга ва мамлакатга муваффақият блан раҳбарлик қилаётир. Партия ва унинг Марказий Комитети улуғ социалистик Ватанимизнинг янада гуллаб-яшнашини ва куч-қудрати ўсишини та'минладилар ва та'минлайдилар. **(Гулдурос қарсаклар)**.

Ҳозир Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг пўлатдек маҳкам ма'навий-сиёсий бирлиги ҳарқачонгидан ҳам кўпроқ мустаҳкамланди ҳамда халқимиз Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагига ҳарқачонгидан ҳам кўпроқ жипслашди.

Коммунистик партия ишонадики, СССР Олий Советига сайлов куни — 1954 йил 14 мартда барча сайловчилар коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун овоз бериб, биз амалга ошираётган сиёсатни ма'қуллаганликларини ва қўллаб-қувватлашларини ҳамда ўзларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига бўлган ниҳоятда буюк ишончларини намойиш қиладилар. **(Қарсаклар)**.

Яшасин коммунизм қураётган улуғ совет халқи! **(Қарсаклар)**.

Яшасин қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи! **(Қарсаклар)**.

Яшасин бизнинг шонли Коммунистик партиямиз! **(Қарсаклар)**.

Маркс—Энгельс — Ленин — Сталиннинг ғолиб байроғи остида коммунизм ғалабаси сари, олға! **(Гулдурос овация. Ҳамма ўрнидан туради)**.

Ўртоқ Л. М. КАГАНОВИЧ ўз сайловчилари блан учрашди

12 март Л. М. Каганович номидаги Тошкент паровоз вагон-ремонт заводининг коллективи учун айниқса қувончли кун бўлди. Тошкент-Ленин сайлов округи бўйича СССР Олий Совети депутатлигига кандидат, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ўртоқ Л. М. Каганович сайловчилар блан учрашиш учун иш куни охирида заводга келди.

Ўртоқ Л. М. Каганович завод цехларида бўлиб, ишчилар блан ишлабчиқариш командирлари блан суҳбатлашди.

Кундузги смена тамом бўлгач вагон цехида СССР Олий Совети депутатлигига кандидат блан сайловчиларнинг учрашувига бағишланган сайловолди йиғилиши бўлди. Цехнинг катта биносига паровоз вагон-ремонт заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари, шунингдек Тошкент темир йўл узелидаги корхоналар ва Тошкент темир йўли бошқармаси коллективларининг вакиллари йиғилдилар.

Йиғилишни завод партия комитетининг секретари ўртоқ Ю. Г. Светленко очди. У, Л. М. Каганович номидаги заводнинг бошлиғи — ишончли вакил ўртоқ М. Ф. Русакка сўз берди. Ўртоқ Русак депутатликка кандидат ўртоқ Л. М. Кагановичнинг ҳаёт йўли тўғрисида муфассал сўзлади, ўртоқ Л. М. Каганович Коммунистик партиянинг ва Совет давлатининг отоқли ташкилотчилари ва қурувчиларидан бири эканлиги тўғрисида гапирди.

Минбарга кекса ишчи — завод цехининг мастери ўртоқ И. Н. Верёвкин чиқади. У, Л. М. Каганович номидаги корхона коллективининг шонли революцион традициялари тўғрисида жуда та'сирли гапларни айтади, СССР Олий Советига сайлов шарафига бошланган меҳнат вахтаси кунларида заводнинг ишчилари ва инженер-техник ходимлари ўз ишларида янги муваффақиятларга эришганликларини сўзлайди.

— Коммунистик партия, — дейди ўртоқ Верёвкин, — ўзининг сайловолди Мурожаатида меҳнаткашларни 14 мартда сайлов участкаларига келишга ва коммунистлар блан партиясизлар шонли халқ блокининг кандидатлари учун овоз беришга чақирди. Совет кишилари партиянинг чақириғига жавобан 14 мартда ўзларининг севикли социалистик Ватанининг янада гуллаб-яшнаши учун, совет халқининг моддий фаровонлиги ва маданий ҳаёт даражаси тўхтовсиз кўтарилиши учун, бутун дун'ёда тинчлик учун, мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун овоз берадилар.

Паровоз цехининг маляри ўртоқ Х. Абдуллаев сўзлайди.

— Коммунистик партия ва Совет ҳукумати, — дейди у, — Ўзбекистоннинг янада гуллаб-яшнаши тўғрисида доимо ғамхўрлик қилмоқдалар. Ўзбек халқи СССР Олий Совети сайловига халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида янги ютуқларга эришиш блан келмоқда. Ўзбекистон Ватанга йил сайин тобора кўп пахта, пилла, қоракўл тери ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари бераётганлиги республикамизнинг меҳнаткашларини фахрлантиради. Биз, саноат ходимлари, қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш ҳамда халқ исте'мол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ҳартарафлама кўпайтириш соҳасида партия ва ҳукуматимиз белгилаган буюк программани муваффақият блан амалга ошириш учун ўзимизнинг бутун куч-қувватимизни сафарбар қиламиз.

Ўртоқ Абдуллаев сайлов куни барча сайловчиларни коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг муносиб кандидати, ўзбек халқининг қадрдон дўсти Лазарь Моисеевич Каганович учун якдиллик блан овоз беришга чақиради.

Ёш сайловчилар номидан техник-нормировшчик ўртоқ П. И. Шиблева сўзлайди. У завод ёшларининг турмуши ва ўқиши тўғрисида, ишлабчиқариш, ёш новаторларининг ажойиб ишлари тўғрисида гапиради ва бундай дейди:

— Мен социализм мамлакатида яшаб турганлигим, улуғ, қудратли Совет давлатининг Олий Советини сайлашда биринчи марта қатнашаётганлигим блан фахрланаман. Мен Коммунистик партиянинг содиқ фарзанди Лазарь Моисеевич Каганович учун овоз беришим блан фахрланаман.

Қозон цехининг қозончиси ўртоқ А. М. Ракша совет кишиларининг бахтли ҳаёти тўғрисида гапиради. У паровоз вагон-ремонт заводининг кўпминг кишилик коллективи Тошкент-Ленин сайлов округидаги барча меҳнаткашлар блан биргаликда коммунистлар блан партиясизлар блокининг муносиб кандидати Лазарь Моисеевич Каганович учун якдиллик блан овоз берадилар деганида йиғилганлар унинг бу сўзларини давомли қарсаклар блан кутиб оладилар.

Йиғилиш қатнашчилари минбарга чиққан ўртоқ Л. М. Кагановични гулдурос овация блан кутиб олдилар. Ўртоқ Л. М. Каганович сайловчиларга қарата катта нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

Ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ

Польша Бирлашган ишчилар партиясининг иккинчи с'ездида 1954 йил 11 мартда сўзлаган нутқи

Қадрдон ўртоқлар!

Халқ Польшаси учун бу унутилмас кунларда, Польша бирлашган ишчилар партиясининг Иккинчи с'езди бўлаётган кунларда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси номидан ,бутун совет халқи номидан сизларга ва сизлар орқали Польша бирлашган ишчилар партиясига, бутун поляк халқига самимий қардошлик саломи топширишга рухсат этингиз. **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради)**.

Бизга дўст бўлгач Польшанинг озод халқи Бирлашган ишчилар партиясининг раҳбарлиги остида қаҳрамонларча меҳнат қилиб, янги социалистик ҳаёт қурмоқда. Бизнинг партиямиз, Совет Иттифоқининг халқлари сизларнинг бу шонли йўлда эришаётган ҳарбир муваффақиятингизга чин кўнгилдан қувонмоқдалар.

Поляк халқининг муваффақиятлари бизни шунинг учун ҳам айниқса қувонтирмоқдаки, биз ўзимиз социалистик қурилишнинг улуғ йўлини босиб ўтганмиз, бу йўл бирдан-бир тўғри йўл эканлигини, бу йўл меҳнаткашларни озодлик ва бахт-саодат сари, халқнинг ҳамма ҳаётий кучларини гуллатиб-яшнатиш сари олиб боришини ўз тажрибамизда кўриб ишонганмиз.

Меҳнаткаш инсоният социал ва миллий зулмдан озод бўлган янги ижтимоий тузумнинг ғалабаси учун курашда Маркс — Энгельс — Ленин — Сталиннинг энг ғолиб та'лимотига амал қилмоқда.

Поляк халқи иқтисодий жиҳатдан қолоқ буржуа-помешчиклар Польшасини ишчилар синфи бошчилигида қисқа муддат ичида илғор халқ-демократик давлатга айлантирди. Халқнинг ўзи томонидан ва халқнинг манфаатларини кўзлаб идора қилинаётган Польша Халқ Республикаси эндиликда юксак ривожланган индустрияга, тез юксалаётган халқ хўжалигига эга бўлди, у илғор маданиятни ривожлантирмоқда.

Янги Демократик Польша эндиликда четэл капиталининг эксплуатация қилиши учун илгариги вақтдагидек об'ект эмас, империалистик давлатлар учун хомаш'ё манбаи эмас, империалистларнинг агрессив ниятлари, найранглари ва иғволарининг қуроли эмасдир. Халқ Польшаси — ўзининг табиий чегаралари доирасида қайта қўшилган, ўзининг миллий мустақиллигини ўрнатган озод давлат, — тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатини оғишмай амалга оширмоқда, у қудратли демократик лагерьнинг мустаҳкам звеносидир.

Катта тарихий аҳамиятга эга бўлган бу факт эски Польшани лақим гўшдек ҳисоблаб, мазаххўрак бўлиб қолган империалистик йиртқичларни қутуртирмоқда.

Поляк халқи социализм қуриш йўлидан бориб эришган улуғ ғалабалар совет кишиларини, халқ Польшасининг барча ҳақиқий дўстларини беҳад қувонтирмоқда.

С'ездингиздаги ҳисобот докладида поляк халқининг кураши ва ғалабалари, синалган раҳбар ўртоқ Болеслав Берут бошчилигида Бирлашган ишчилар партияси Марказий Комитетининг ва Ҳукуматнинг фаолияти кенг ва ёрқин баён қилиб берилди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар)**.

Поляк халқи хўжалик ва маданий қурилиш соҳасидаги катта ва мураккаб вазифаларни муваффақият блан ҳал қилмоқда. Польша меҳнаткашлари иқтисодий тиклаш учйиллик планини бажариб, эндиликда олтийиллик планни баланд ватанпарварлик руҳи блан амалга оширмоқдалар. Сизлар бу планни ҳақли равишда мамлакатни индустриялаш ва социализм асосларини қуриш плани деб атамоқдасиз.

Халқ хўжалигини ривожлантиришда катта муваффақиятлар қўлга киритилган. 1953 йилдаёқ Польша саноатининг ялпи маҳсулоти 1938 йилги даражадан 3,6 марта ошди. Саноатда социалистик сектор тўла ҳукмрон бўлиб қолди. Республиканинг қишлоқ хўжалиги ривожланмоқда.

Миллий даромад 1953 йилда 1938 йилги даражадан икки баравар ошди, аҳолининг реал даромадлари жон бошига анча ўсди, бу эса меҳнаткашларнинг моддий аҳволи урушдан аввалги Польшадагига нисбатан жиддий суратда яхшиланганлигини кўрсатади. Талантларга бой бўлган поляк халқининг фани, адабиёти, сан'ати, маданияти ривожланмоқда.

Халқ ҳокимиятида, коммунистик ва ишчи партияларда халқ манфаатларидан ҳам юқори манфаатлар, халқнинг бахт-саодати тўғрисида, унинг ўсиб бораётган моддий ва ма'навий эҳтиёжларини қондириш тўғрисида, жонажон мамлакатни гуллатиб-яшнатиш тўғрисида ғамхўрлик қилишдан ҳам юксак ғамхўрлик йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас.

Халқ Польшасида саноатни ривожлантиришдаги муваффақиятлар асосида қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун зарур шароитлар вужудга келди. Социалистик индустрия қишлоқ хўжалигини биринчи даражали техника блан, ўғитлар блан, саноат моллари блан тобора кўплаб та'минламоқда. Ишчилар синфи меҳнаткаш деҳқонларга кун сайин ёрдам кўрсатмоқда. Ишчилар ҳам, деҳқонлар ҳам ўз ватанининг қишлоқ хўжалигини янада ривожланишига чинакам манфаатдордирлар. Қишлоқ хўжалигини ҳартомонлама ривожлантириш йўли блангина меҳнаткашларнинг фаровонлигини тўхтовсиз кўтаришни та'минлаш мумкин.

Ҳеч шубҳа йўқки, польяк халқи ўзининг Бирлашган ишчилар партияси раҳбарлиги остида саноатни ривожлантиришда ,қишлоқ хўжалигини кучли суратда юксалтиришда, шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини оширишда янги муваффақиятларга эришади.

Ишчилар синфи блан деҳқонларнинг бузилмас иттифоқи халқ -демократик тузумнинг асоси ва енгилмас кучидир. СССРда социалистик қурилишнинг жуда бой тажрибаси ,бошқа халқ демократияси мамлакатларидаги каби сизнинг мамлакатингизда ҳам социализм асосларини қуриш тажрибаси жамиятнинг энг кўпчилигини ташкил этган ишчилар синфи блан деҳқонларнинг мустаҳкам иттифоқи натижасидагина янги ижтимоий тузумнинг ғалаба қозониши мумкинлигини очиқ ва равшан кўрсатиб туради. Фақат ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқи туфайлигина бизнинг мамлакатимизда эксплуататор синфлар тор-мор қилинди, ишчи ва деҳқонлар ҳокимияти қўлга киритилди, социалистик жамият қурилди. **(Қарсаклар)**

Улуғ Ленин ишчилар блан деҳқонлар иттифоқи — муваффақиятларимизнинг ва узил-кесил ғалаба қозонишимизнинг гаровидир, деб та'лим берган эди. Лениннинг бу доно принципи тўғри бўлганлигини турмуш кун сайин тасдиқламоқда. Польша бирлашган ишчилар партияси марксизм-ленинизм та'лимотига амал қилиб, ишчилар блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамламоқда, халқ демократик давлатни мустаҳкамламоқда.

Эришган ютуқларингиз шубҳасиздир, бу ютуқларни дун'ёдаги барча софдил кишилар кўриб турибдилар, ютуқларингизни барча мамлакатларнинг меҳнаткаш халқи зўр қониқиш блан табрикламоқда.

Мамлакатингиздаги ишчиларнинг, деҳқонларнинг, интеллигенциянинг қаҳрамонона кураши ва фидокорона меҳнатининг натижалари халқ-демократик тузум капиталистик тузумга қараганда қандай катта афзалликларга эга бўлганлигини кўрсатиб турипти. Халқ-демократик тузум саноат ва қишлоқ хўжалигини тўхтовсиз юксалтириш учун, меҳнаткашларнинг фаровонлигини яхшилаш ва маданиятини ўстириш учун битмас-туганмас имкониятларга эгадир. Ишчилар синфининг, меҳнаткаш деҳқонларнинг, халқ интеллигенциясининг илғор кишилари бу афзалликлардан ва имкониятлардан халқ-демократик тузумни мустаҳкамлаш учун қандай фойдаланиш кераклигининг ажойиб намуналарини кўрсатмоқдалар.

Социализмнинг буюк ҳаётбахш кучи шундаки, у халқларни бир-биридан ажратиб юбормайди, балки уларни бирлаштиради.

Ҳаммага ма'лумки, чор Россияси блан эски шляхта Польшаси ўртасида узоқ вақтларгача ёмон ва кўпинча эса душманлик муносабатлари давом этган ва бундай муносабатлар натижасида поляк халқи ҳам, рус, украин, белорус ва литва халқлари ҳам баравар азоб чеккан эдилар. Бу — халқлар ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатилишига халақит берган ҳукмрон синфларнинг халққа қарши сиёсатининг натижаси бўлган эди.

Тарихий фактлар шуни кўрсатадики, Польша, Россия, Украина, Белоруссия меҳнаткаш халқининг кўп умумий манфаатлари ҳаммавақт бир бўлган. Булар ўртасида ҳечқандай зиддият, ҳечқандай адоват ёки душманлик бўлмаган ва бўлиши ҳам мумкин эмас эди. **(Давомли қарсаклар)**.

1954 йилда Совет Иттифоқи халқлари буюк тарихий воқиа — Украинанинг Россия блан қайта қўшилишининг 300 йиллигини нишонлайдилар. Поляк феодалларининг зулми остида азоб чеккан поляк деҳқонлари украин халқининг ўз мустақиллиги учун поляк шляхтасига қарши олиб борган курашига қизғин хайрихоҳлик кўрсатдилар. 1648—1654 йиллардаги озодлик уруши даврида Богдан Хмельницкий армиясида Украинада яшаган поляк деҳқонларидан кўпгина солдатлар бор эди. Украин халқининг озодлик уруши поляк деҳқонларининг ўз золимлари бўлган помешчикларга, магнатларга қарши қуролли кураш олиб боришлари учун қулай шароит яратди. Поляк деҳқонларининг кайфияти тўғрисида Хмельницкийнинг ўзи ҳам яхши билар эди, Украинанинг мустақиллиги учун олиб борадиган курашида унга поляк деҳқонларининг ёрдам беришини айтган эди.

Россия, Польша, Украина илғор кишиларининг шахсан бир-бирлари блан дўст бўлганликлари тўғрисида ўтмишда кўп мисоллар бор. Бу кишилар халқларнинг манфаатлари бир бўлганлигига асосланиб, халқларимиз ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатишга интилганлар.

Улуғ рус шоири Александр Пушкин ўзининг яқин дўсти улуғ поляк шоири Адам Мицкевичнинг қарашларига қўшилиб, «халқлар адоватларни унутиб, улуғ оилага бирлашадиган» келажак замонларни у блан биргаликда орзу қилган эди.

Лекин Польша ва Россиядаги яхши кишиларнинг халқлар дўстлиги ва қардошлиги тўғрисидаги бу орзулари узоқ вақтлар рўёбга чиқаолмаган эди. Халқларнинг яқинлашуви йўлига дворян-помешчик ва буржуа тузуми қўйган тўсиқлар ғоят катта эди.

Улуғ украин шоири Тарас Шевченко поляк революционери Бронислав Залесскийга бағишлаб ёзган ше'рида уни ўзининг дўсти ва қардоши деб атаган ҳамда бир-бирлари блан тотув ва дўстликда яшашга интилган қардош поляк ва украин халқлари ўртасида душманлик уруғини сочган тама'гир поляк магнатлари ва украин помешчикларидан нафратланиб ёзган эди.

Поляк ишчилар синфи вужудга келган биринчи кунларданоқ у Россия ишчилар синфи блан қўлни-қўлга бериб умумий душман — рус самодержавиесига қарши, капиталистларга ва помешчикларга қарши курашди. Гениал йўлбошчимиз Владимир Ильич Ленин бундан ярим аср илгари рус ва поляк ишчилари чоризм зулмига қарши, капиталистларга ва помешчикларга қарши курашган даврдаёқ бундай деб кўрсатган эди: «...Биз поляк ишчисига ҳаммавақт бундай деймиз: фақат рус пролетариати блан энг тўла ва энг маҳкам иттифоқгина самодержавиега қарши олиб борилаётган бу сиёсий курашнинг талабларини қондираолади, фақат шундай иттифоқгина сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан тўла озод бўлишни та'минлайди». **(Қарсаклар)**. Биринчи рус революцияси кунларида Ленин қаҳрамон Польшанинг қаҳрамон пролетариатини табриклаган эди.

Революцион ишчилар ҳаракатининг отоқли арбоби, поляк халқининг шонли фарзанди Феликс Дзержинский ғолибона рус революциясининг раҳбарларидан бири бўлганлиги, совет кишилари назарида у Октябрь қаҳрамони бўлганлиги каби муҳим факт Россия ва Польша меҳнаткашларининг буржуа-помешчик тузумига қарши биргаликда олиб борган курашининг ёрқин ифодасидир. **(Гулдурос, давомли қарсаклар)**.

Улуғ Октябрь Социалистик революцияси ғалаба қилиши бланоқ Совет ҳокимияти Польшанинг суверенитетини ва мустақиллигини сўзсиз таниганлигини э'лон қилди. Совет ҳукуматининг бошлиғи Владимир Ильич Ленин поляк деҳқонлари ва ишчилари блан бизнинг ўртамизда жанжал йўқ, биз Польшанинг мустақиллигини ва Польша Халқ Республикасини таниб келганмиз ва танийимиз, деб та'кидлаган эди. Лекин Польшанинг ўша вақтдаги халққа душман ҳукумати Совет Россияси блан дўстона муносабатлар ўрнатишдан бош тортди.

Мамлакатларимиз халқларининг умумий душманга — гитлерчилар Германиясига қарши биргаликда олиб борган кураши давомида Польша блан Совет Иттифоқи ўртасида янгича муносабатлар — иттифоқ ва дўстлик вужудга келди. Халқларимизнинг дўстлиги шу курашда тўкилган қон блан абадий мустаҳкамланди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар)**.

Бундан ўн йил илгари Совет Армияси поляк қўшинларининг қатнашуви блан Польша территориясини немис-фашист оккупантлардан тозалаган вақтда Польшада ҳақиқий халқ ҳокимияти юзага келиши учун қулай шароит туғилди. Шу йиллар мобайнида Польша блан Совет Иттифоқи ўртасида қардошларча дўстлик вужудга келди ва мустаҳкамланди, Польша блан барча халқ демократияси мамлакатлари ўртасида дўстона муносабатлар вужудга келди.

Совет Иттифоқи блан Польша Республикаси ўртасидаги муносабатлар дўстлик, ўзаро ёрдамлашиш ва урушдан кейинги даврда ҳамкорлик қилиш тўғрисида 1945 йилда имзоланган Шартнома блан белгиланди. Ленин ишининг улуғ давомчиси Иосиф Виссарионович Сталин бу шартноманинг катта тарихий аҳамиятини та'кидлаб, бу шартнома Совет Иттифоқи блан Польша ўртасидаги муносабатларда иттифоқ ва дўстлик томонига туб бурилишни билдиради, деган эди. Ҳаёт буни тўла тасдиқламоқда. **(Давомли қарсаклар)**.

Шу йиллар мобайнида Совет Иттифоқи блан халқ-демократик Польшасининг муносабатлари ривожланди ва мустаҳкамланди, мамлакатларимиз ўртасида сиёсий, иқтисодий, маданий ва халқаро ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ўзаро ҳамкорлик кенгайди.

Бу муносабатлар ўзаро манфаатдор бўлиш асосида мамлакатларимиз ўртасида товар обороти ўсишига яхши та'сир кўрсатди. Урушдан аввалги даврда Польшанинг Совет Иттифоқи блан товар обороти бир процентга ҳам етмаган бўлса, 1952 йилда у Польшанинг бутун савдо оборотида 32 процентни ташкил қилди. Польшанинг Совет Иттифоқи блан товар обороти 1954 йилда 1945 йилдагига нисбатан 8 мартадан ҳам кўпроқ ортади.

Польша Республикасининг халқ демократияси мамлакатлари ва Совет Иттифоқи блан доимий суратда мустаҳкамланаётган иттифоқи ва дўстлиги халқ Польшасининг олға, социализм сари боришида унинг қардошларча қўллаб-қувватланишини та'минлаб келди ва бундан буён ҳам та'минлайди. Совет халқи Польша Республикаси меҳнаткашларининг, барча халқ-демократик мамлакатлари меҳнаткашларининг содиқ дўсти ва мустаҳкам иттифоқчиси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. **(Гулдурос, давомли қарсаклар)**.

Мамлакатларимизнинг тинч қурилиш блан шуғулланаётган халқлари тинчлик сақланишига ва мустаҳкамланишига чинакам манфаатдордирлар. Биз империалистик агрессорларнинг найрангларини унутишимиз мумкин эмас ва тинчлик душманларига муносиб зарба беришга ҳаммавақт тайёр туришимиз лозим. Халқларимизни ниҳоятда оғир кулфатларга учратган урушни гитлерчилар агрессияси қўзғаганлигини, немис империализми тор-мор қилинганлиги ва тинчликсевар давлатларнинг қудратли лагери вужудга келганлиги натижасида Европада тинчлик ўрнатилганлигини халқ унитган эмас.

Ҳозирги вақтда капиталистик мамлакатларнинг реакцион кучлари халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатишга қўлларидан келганча тўсқинлик қилмоқдалар. Улар агрессив Шимолий Атлантик иттифоқини туздилар, қутуриб, зўр бериб қуролланишни давом этдирмоқдалар, Европа ва Осиё мамлакатларида Американинг ҳарбий базаларини кўпайтирмоқдалар, Ғарбий Германияда қасосчилик кайфиятларини алангалатмоқдалар, герман милитаризмини тиклаш ва немис агрессив армиясини қайта тузиш йўлини тутмоқдалар.

Бу шароитда барча халқлар айниқса ҳушёр бўлишлари, ўзларининг куч-қувватларини ўзлари нафратланаётган янги урушнинг олдини олишга қаратишлари лозим. Совет Иттифоқининг, барча халқ демократияси мамлакатларининг тинчликсеварлик ташқи сиёсати халқаро муносабатлардаги кескинликни камайтиришга ва тинчлик ишини мустаҳкамлашга қаратилганлиги бутун дун'ёга ма'лум. Бу йўлдаги тадбирлар натижасиз қолмаётганлигини фактлар кўрсатиб турибди.

Халқлар урушни хоҳламайдилар ва уларда тинчлик ишини ҳимоя қилишга қодир куч бор. Бу куч — тинчликсевар давлатларнинг кун сайин мустаҳкамланиб бораётган лагеридир, барча мамлакатлардаги тинчлик ва демократия тарафдорларининг лагеридир.

Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, барча халқ демократияси мамлакатларининг бузилмас дўстлиги ва мақсадларининг бирлиги тинчлик ва демокартия лагерининг мустаҳкам асосидир, бутун дун'ёда тинчликнинг қудратли таянчидир. **(Давомли қарсаклар)**.

Ўртоқлар!

Польшанинг қайта тикланганига бу йил ўн йил тўлади. Шу ўн йил ичида халқ Польшаси катта ва шонли йўлни босиб ўтди. Ўз тақдирини ўз қўлига олган, меҳнаткашлар ҳокимиятини ўрнатган поляк халқи шу йиллар ичида ўз мамлакатида жуда катта қайта қуришларни амалга оширди. С'ездингизга кўрилган тайёргарлик, с'езднинг ишлари очиқ-ойдин кўрсатиб турибдики, Польша меҳнаткашлари ўз халқининг энг яхши, илғор кучларини ўз сафларида бириктирган Польша Бирлашган ишчилар партиясини доно йўлбошчи ва устоз деб билмоқдалар. Польша меҳнаткашлари ўзларининг барча муваффақиятларига ишчилар синфининг қаҳрамонона кураши туфайли, Польша бирлашган ишчилар партиясининг раҳбарлиги туфайли эришганликларини биладилар.

Халқ оммасининг ишончи партия зиммасига алоҳида мас'улият юклайди. Партиянгиз Марказий Комитетининг ҳисобот докладида тамомила тўғри уқдириб ўтилганидек, поляк халқи олдида турган улуғ вазифалар Польша Бирлашган ишчилар партияси ўз сафларининг бирлигини янада мустаҳкамлаш учун, партия ташкилотларининг ғоявий савиясини ва сиёсий жанговарлик қобилиятини кўтариш учун сабот блан кураш олиб боришни талаб қилади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ярим асрлик курашининг жуда бой тажрибасидан ҳаммамизга равшанки, агар ишчилар синфининг революцион партияси ўз фаолиятида марксча-ленинча назарияга амал қилса ва уни ўз мамлакатининг конкрет шароитларида ижодий равишда қўлланса, агар партия ўз сафларининг пўлатдек бирлигини доимий суратда мустаҳкамлаб борса, халқнинг барча ва ҳарқандай душманларига қарши раҳмсиз курашса у ўз олдида турган тарихий вазифаларни муваффақият блан бажариши мумкин. **(Қарсаклар)**.

Тарихий тажриба ўргатмоқдаки, партиянинг кучи унинг халқ блан чамбарчас алоқаларидадир, халқнинг кучи унинг революцион партия теварагига жипслашганлигидадир. **(Қарсаклар)**.

Польша бирлашган ишчилар партиясининг иккинчи с'езди муҳим вазифаларни бажармоқда. У олти йиллик планни бажариш соҳасида дастлабки тўрт йил ичида бажарилган ишларга якун ясамоқда ва халқ хўжалигини янада ривожлантириш, меҳнаткашлар оммасининг турмуш даражасини кўтариш, халқ демократик тузумнинг асоси бўлган ишчилар блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш, социализм учун курашда раҳбар куч бўлган партиянинг жанговарлик қобилиятини янада кўпроқ ошириш чораларини белгиламоқда.

Шубҳасиз, бу с'езд халқ Польшасини социалистик қурилиш йўлидан ривожлантиришда жуда муҳим давр бўлади. Ўз халқингизнинг бахт-саодати учун с'ездингизга бутун қалбимиздан самарали ишлар тилаймиз! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради)**.

Қадрдон ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети бизнинг делегациямизни юборган вақтда сизнинг с'ездингизга қуйидаги табрикни беришни топширган эди:

«ПОЛЬША БИРЛАШГАН ИШЧИЛАР ПАРТИЯСИНИНГ ИККИНЧИ С'ЕЗДИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Польша Бирлашган ишчилар партиясининг Иккинчи с'ездига қардошлик саломини юборади! **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради)**.

Польша бирлашган ишчилар партиясининг раҳбарлиги остида Польша меҳнаткашлари мамлакатни социалистик индустриялаш, қишлоқ хўжалигини қайта қуриш ва маданиятни ривожлантириш ишида катта муваффақиятларга эришдилар. Халқ Польшаси қудратли демократик лагерьнинг мустаҳкам звеноси бўлиб қолди ва бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун актив курашчидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети социалистик қурилиш, мамлакат қишлоқ хўжалигини юксалтириш, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини узлуксиз ошириб бориш ва халқ демократик давлатни мустаҳкамлаш ишида Польша Бирлашган ишчилар партиясига чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилайди. **(Гулдурос, давомли қарсаклар. Ҳамма ўрнидан туради)**.

Яшасин поляк халқининг ташкилотчиси ва раҳбари — Польша Бирлашган ишчилар партияси! **(Гулдурос, давомли қарсаклар)**.

Яшасин Польша ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик! **(Гулдурос, давомли қарсаклар)**.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети».

(Бутун залда гулдурос, давомли овация янграйди. Ҳамма ўрнидан туради. «Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси», «Нех жые!», «Нех жые!», «Нех жые!» деган садолар эшитилади).

Польша Бирлашган ишчилар партиясининг II с'езди

11 март эрталабки мажлис

ВАРШАВА, 11 март. (ТАСС). С'езднинг бугунги эрталабки мажлисида ПОРП (Польша Бирлашган ишчилар партияси) Марказий комитети сиёсий бюросининг а'зоси А. Завадский раислик қилди. Марказий ревизия комиссиясининг раиси С. Рузга Марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот докладини қилди.

С'езднинг эрталабки мажлисида КПСС Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи э'тибор марказида бўлди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи минбарга чиққанида делегатлар ва кўпсонли меҳмонлар ўринларидан туриб уни гулдурос давомли қарсаклар блан табрикладилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шарафига, поляк ва совет халқлари дўстлиги ҳамда бутун тинчлик, демократия ва социализм лагери шарафига, Польша Бирлашган ишчилар партияси шарафига қилинган гулдурос овация блан кўп марта бўлиниб турди.

С'езд делегатлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Польша Бирлашган ишчилар партиясининг II с'ездига юборган табригини ниҳоятда руҳланиб тингладилар. Ҳамма ўрнидан туриб гулдурос ва давомли овация қилади. «Яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!» «Нех жые!», «Нех жые», «Нех жые-» деган садолар янграйди.

Эрталабки мажлисда Польша Бирлашган ишчилар партияси Марказий Комитети ва Марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот докладларини муҳокама қилиш бошланди.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 157, Пропаганда бўлими — 157, Совет қурилиши бўлими — 137, Маданият бўлими — 135, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, хатлар бўлими — 137, Секретариат — 34048, э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 01669. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1288.